



Ministerstvo  
zemědělství



**2026**

# **Ekoplatba na podporu nových krajinných prvků a údržby krajinných prvků**



**Financováno  
Evropskou unií**



STRATEGICKÝ PLÁN SZP



## Obsah

Úvod.....	1
<b>1.1. Ekoplatba na podporu nových krajinných prvků .....</b>	<b>3</b>
1.1.1. Obecné informace k ekoplatbě na podporu nových krajinných prvků.....	3
1.1.2. Podmínky poskytnutí ekoplatby na podporu nových krajinných prvků.....	4
1.1.3. Neposkytnutí ekoplatby na podporu nových krajinných prvků .....	5
1.1.4. Nový krajinný prvek .....	5
1.1.5. Definice krajinných prvků .....	5
1.1.6. Evidence krajinných prvků v Evidenci půdy (LPIS) .....	7
<b>1.2. Ekoplatba na podporu údržby krajinných prvků .....</b>	<b>8</b>
1.2.1. Obecné informace k ekoplatbě na podporu údržby krajinných prvků .....	8
1.2.2. Podmínky poskytnutí ekoplatby na podporu údržby krajinných prvků .....	8
1.2.3. Údržba krajinných prvků .....	9
1.2.4. Údržba krajinného prvku mez .....	14
1.2.5. Údržba krajinného prvku terasa .....	16
1.2.6. Údržba krajinného prvku travnatá údolnice .....	17
1.2.7. Údržba krajinného prvku skupina dřevin .....	19
1.2.8. Údržba krajinného prvku stromořadí .....	20
1.2.9. Údržba krajinného prvku solitérní dřevina .....	22
1.2.10. Údržba krajinného prvku příkop.....	24
1.2.11. Údržba krajinného prvku mokřad.....	25
1.2.12. Údržba krajinného prvku skalka .....	26
1.2.13. Důvody neposkytnutí ekoplatby na podporu údržby krajinných prvků.....	28
<b>1.3. Minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin.....</b>	<b>29</b>
Znění požadavků.....	31



## Úvod

Ekoschéματα jsou od roku 2025 nástrojem I. pilíře společné zemědělské politiky, který je **pro zemědělce dobrovolný**.

Ekoschéματα v České republice obsahují celofaremní ekoplatbu ve dvou úrovních, základní a prémiové. Jejich cílem je podpořit způsoby obhospodařování zemědělské půdy, které vedou k ochraně a zlepšování životního prostředí a krajiny a které v neposlední řadě představují udržitelné hospodaření s přírodními zdroji.

### Příjemci jsou uživatelé půdy – zemědělci:

- evidovaní v **Evidenci (registru) zemědělské půdy (LPIS)**, kteří se dobrovolně zaváží k provádění podmínek v rámci této intervence,
- s podmínkou **aktivního zemědělce**,
- s minimální **výměrou 1 ha** zemědělské půdy,
- deklarovanou výměru musí mít evidovanou v LPIS v příslušném kalendářním roce,
- plní **požadavky podmíněnosti** podle nařízení vlády č. 73/2023 Sb. o stanovení pravidel podmíněnosti plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů, a
- plní **minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin** podle nařízení vlády č. 73/2023 Sb. o stanovení pravidel podmíněnosti plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů.

### Legislativní rámec:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013, v platném znění,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116 ze dne 2. prosince 2021 o financování, řízení a monitorování společné zemědělské politiky a zrušení nařízení (EU) 1306/2013, v platném znění,
- Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/587 ze dne 12. února 2024, kterým se stanoví odchylka od nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115, pokud jde o uplatňování standardu dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy (standardu DZES 8), data způsobilosti výdajů pro příspěvek z EZZF a pravidla pro změny



strategických plánů SZP v souvislosti se změnami některých ekoschémat pro rok podání žádosti 2024,

- Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů,
- Nařízení vlády č. 73/2023 Sb., o stanovení pravidel podmíněnosti plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů (dále také „**nařízení vlády k podmíněnosti**“),
- Nařízení vlády č. 83/2023 Sb., o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů (dále také „**nařízení vlády pro přímé platby**“),
- Nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů, ve znění pozdějších předpisů (dále také „**nařízení vlády LPIS**“).

#### Seznam zkratk:

DPB díl půdního bloku

DZES dobrý zemědělský a environmentální stav půdy

G zemědělská kultura travní porost

J zemědělská jiná trvalá kultura

KP krajinný prvek

LPIS Evidence (registr) půdy – geografický informační systém (GIS), který je tvořen primárně evidencí využití zemědělské půdy

MŽP Ministerstvo životního prostředí

OOP orgán ochrany přírody

PDU právní důvod k užívání

R zemědělská kultura standardní orná půda

S zemědělská kultura sad

T zemědělská kultura trvalý travní porost

U zemědělská kultura úhor

#### Informace a dokumenty ke společné zemědělské politice 2023–2027:

- [https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cap-2023-27\\_cs](https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cap-2023-27_cs)
- <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/dotace/szp-pro-obdobi-2021-2027>



## 1.1. Ekoplatba na podporu nových krajinných prvků

### 1.1.1. Obecné informace k ekoplatbě na podporu nových krajinných prvků

**Legislativní podmínky jsou uvedeny v nařízení vlády č. 83/2023 Sb., o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů (dále také „nařízení vlády pro přímé platby“).**

Krajinné prvky jsou historicky vzniklé přírodní nebo uměle vytvořené útvary, plnící mimoprodukční funkci zemědělství, které se úplně nebo částečně nacházejí na zemědělsky obhospodařované půdě. Charakterem vegetace se liší od zemědělských plodin pěstovaných na zemědělské půdě a svým specifickým rázem a velikostí od okolní krajiny. Dotváří krajinný rámeček, plní environmentální funkci a zemědělskou činnost prostorově ovlivňují.

**Hlavní funkce krajinných prvků v přírodě:**

▪ **Ekologická:**

- Zvyšují biologickou rozmanitost prostředí tím, že poskytují útočiště a potravu pro mnoho druhů rostlin a živočichů. Díky své ekostabilizační funkci pomáhají v hospodářsky využívané krajině adaptaci na změnu klimatu.
- Spojují různé ekosystémy a umožňují migraci zvířat, manipulační dynamiku, např. opylovačů.
- Chrání půdu před erozí a pomáhají zadržovat vodu v krajině.

▪ **Hydrologická:**

- Regulují vodní režim v krajině tím, že zadržují vodu v krajině a tím snižují riziko povodní.
- Zlepšují kvalitu vodních zdrojů tím, že filtrují vodu a odstraňují z ní nečistoty.

▪ **Krajinná:**

- Tvoří charakteristický vzhled krajiny a jsou důležité pro rekreaci a turismus.
- Kapličky/boží muka, které jsou součástí krajinných prvků, mají historický a kulturní význam.

Pro odolnost krajiny vůči změně klimatu, ekologickou stabilitu, poskytování ekosystémových služeb, krajinný ráz i kulturní a estetickou hodnotu krajiny a podporu druhové diverzity je zásadní přítomnost různorodých krajinných prvků, proto byla zavedena nová ekoplatba, jejímž účelem je navýšit zastoupení krajinných prvků v zemědělské krajině.



## 1.1.2. Podmínky poskytnutí ekoplatby na podporu nových krajinných prvků

### NOVĚ:

- Dochází k posunutí termínu evidence DPB s novým krajinným prvkem v LPIS na žadatele (posunuto z 31. října na **30. září**).
- Dopřesňují se podmínky poskytnutí této ekoplatby, kdy platba bude poskytnuta v případě, že žadateli byla v roce podání žádosti Státním zemědělským intervenčním fondem (dále také „Fondem“ nebo „SZIF“) poskytnuta Základní celofaremní ekoplatba.
- Upřesňuje se sankční mechanismus, kdy se Ekoplatba na podporu nového krajinného prvku neposkytne pouze na plochu KP, na které žadatel nesplnil některou z daných podmínek.

**Ekoplatba na podporu nových krajinných prvků** bude žadateli poskytnuta na **krajinný prvek**, o minimální výměře **0,01 ha**, který vznikl po **1. lednu 2025** a který byl **zaevidovaný (s rokem jeho založení!)** na dílu půdního bloku (DPB) s kulturou orná půda (R, U, G) v evidenci využití půdy (LPIS) po **1. lednu 2025** a který **splňuje definici krajinného prvku** (mez, terasa, travnatá údolnice, stromořadí, skupina dřevin, solitérní dřevina, stromořadí, příkop, mokřad, skalka) uvedenou v § 5 odst. 2 nařízení vlády upravujícího podrobnosti evidence využití půdy (nařízení vlády LPIS). V LPIS se krajinný prvek (KP), **s rokem jeho založení, eviduje na žádost uživatele** pouze u takto nově založeného a zaevidovaného KP. Rok založení je možné v LPIS evidovat jen u KP založených po 1. lednu 2025.

### Ekoplatba na podporu nových krajinných prvků bude poskytnuta:

- na výměru **maximálně 50 %** výměry orné půdy (R, U, G) evidované ke dni podání žádosti na žadatele v LPIS,
- na KP v krajině založený po **1. ledna 2025**, který je evidovaný v LPIS s rokem založení,
- pokud měl žadatel v LPIS evidované DPB se zemědělskou kulturou orná půda, na kterých se KP nachází, **ode dne podání žádosti do 30. září (NOVĚ)** - jedná se o kontrolní datum evidence, existence krajinného prvku je samozřejmě žádoucí i po tomto datu,
- pokud byla žadateli v roce podání žádosti poskytnuta Základní celofaremní ekoplatba,
- pokud žadatel splnil podmínky standardu dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy (DZES 8B.) - zachování krajinných prvků a standardu DZES 8C. – zákaz ořezu stromů v období hnízdění a odchovu mláďat v rámci podmíněnosti (dle § 13 a 14 nařízení vlády k podmíněnosti),
- pokud žadatel v žádosti uvedl každý jednotlivý druh nového KP spolu s jeho **souhrnnou výměrou k příslušnému DPB**, přičemž součet výměr všech druhů KP měl minimálně 0,005 ha.



### 1.1.3. Neposkytnutí ekoplatby na podporu nových krajinných prvků

Ekoplatba na podporu nových krajinných prvků se žadateli neposkytne:

- pokud žadateli nebyla v roce podání žádosti poskytnuta **Základní celofaremní ekoplatba**,
- na plochu krajinného prvku (**NOVÉ**), pokud na této ploše nesplnil výše uvedené podmínky,
- na plochu krajinného prvku (**NOVÉ**), na kterou byla podána žádost o poskytnutí **Premiové celofaremní ekoplatby**.

### 1.1.4. Nový krajinný prvek

Nový KP musí plnit definici, některého z uvedených druhů KP, která je uvedena v § 5 odst. 2 nařízení vlády LPIS (mez, terasa, travnatá údolnice, skupina dřevin, stromořadí, solitérní dřevina, příkop, mokřad, skalka).

Jedná se o KP (s minimální výměrou 0,01 ha), který vznikl po 1. lednu 2025 a byl zaevidovaný na DPB s kulturou orná půda (R, U, G) v LPIS po 1. lednu 2025 i s rokem jeho založení. Vzhledem k povaze platby, kdy se nejedná o platbu za vytvoření KP, ale na výměru nového KP, nezáleží na způsobu vzniku KP, tedy nehodnotí se, zda byl KP vytvořen svépomocí nebo s finanční podporou např. programů Ministerstva životního prostředí (MŽP).

Nový KP (s váhovým koeficientem s hodnotou 3) lze využít k naplnění podílu neprodukčních ploch v rámci celofaremní ekoplatby (podmínky neprodukčních ploch viz samostatná Metodika k celofaremní ekoplatbě).

### 1.1.5. Definice krajinných prvků

(§ 5 odst. 2 nařízení vlády LPIS)

**Mez** je souvislý útvar převážně liniového typu, sloužící zejména ke snižování nebezpečí vodní nebo větrné eroze, zpravidla vymežující hranici DPB. Součástí meze může být dřevinná vegetace, kamenný snos, kamenná zídka, drobná sakrální stavba nebo travnatá plocha. Mezi může být i samostatný kamenný snos nebo kamenná zídka. Za mez se nepovažuje útvar, který z více jak 50 % své plochy plní funkci lesa podle § 3 lesního zákona.

**Terasa** je souvislý svažitý útvar liniového typu tvořený terasovým stupněm, sloužící ke snižování nebezpečí vodní nebo větrné eroze, a zmenšující sklon části svahu DPB, zpravidla vymežující hranici DPB. Součástí terasy může být dřevinná vegetace, kamenný snos, kamenná zídka nebo drobná sakrální stavba.



**Travnatá údolnice** je členitý svažité útvary, sloužící ke snížení nebezpečí vodní nebo větrné eroze, vymezující dráhu soustředěného odtoku vody z DPB, se zemědělskou kulturou orná půda. Součástí travnaté údolnice může být dřevinná vegetace, kamenný snos, kamenná zídka nebo drobná sakrální stavba.

**Skupina dřevin** je samostatný útvar neliniového typu, tvořený nejméně 2 kusy dřevinné vegetace s nejvyšší možnou výměrou **5 000 m<sup>2</sup> (0,5 ha)**. Za skupinu dřevin se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí meze, terasy nebo travnaté údolnice, ani dřevinná vegetace, která plní funkci lesa podle § 3 lesního zákona. Součástí skupiny dřevin může být kamenný snos, kamenná zídka nebo drobná sakrální stavba.

**Stromořadí** je útvar liniového typu, tvořený nejméně 5 kusy dřevinné vegetace a zpravidla s pravidelně se opakujícími prvky. Za stromořadí se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí meze, terasy nebo travnaté údolnice, ani dřevinná vegetace, která plní funkci lesa podle § 3 lesního zákona. Součástí stromořadí může být kamenný snos, kamenná zídka nebo drobná sakrální stavba.

**Soliterní dřevina** je izolovaně rostoucí dřevina s průmětem koruny od 8 m<sup>2</sup> (tedy průměr koruny od cca 3,2 m) vyskytující se v zemědělsky obhospodařované krajině mimo les. Za soliterní dřevinu se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí meze, terasy nebo travnaté údolnice. Součástí soliterní dřeviny může být kamenný snos, kamenná zídka nebo drobná sakrální stavba. V případě soliterní dřeviny založené po 1. lednu 2025 s evidovaným údajem o roku založení může být průmět koruny menší než 8 m<sup>2</sup>, přičemž v evidenci krajinných prvků je jeho plocha evidována o výměře 8 m<sup>2</sup>. Odumírající soliterní dřevinu lze doplnit výsadbou nové sazenice podle § 24d odst. 2 písm. e) nařízení vlády upravujícího podmínky poskytování přímých plateb.

**Příkop** je útvar liniového typu široký nejvýše 6 metrů, jehož hlavní funkcí je přerušení délky svahu zachycením vody, s jejím odvedením nebo zasáknutím.

**Mokřad** je samostatný útvar neliniového typu, který je přírodním stanovištěm sloužícím k zajištění retence vody v krajině nebo podpoře biodiverzity podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

**Skalkou** se rozumí povrchový přirozený výchoz hornin nebo nerostů s cílem ochrany geomorfologických a geologických jevů podle § 2 odst. 2 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Skalka může mít charakter jednotlivých kamenů nebo větších skalních útvarů. Součástí skalky může být dřevinná nebo bylinná vegetace.



## 1.1.6. Evidence krajinných prvků v Evidenci půdy (LPIS)

(§ 5a nařízení vlády LPIS)

Evidence krajinných prvků v LPIS se řídí zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů a nařízením vlády LPIS.

### Evidence KP v LPIS

**KP jsou evidovány jako součást DPB.** Do konce roku 2024 byly jako součást plochy DPB evidovány pouze tzv. „vnitřní“ KP. Plocha KP mohla být součástí plochy DPB, pokud byla celá obklopena zemědělskou půdou evidovanou jako DPB. Ostatní KP byly tzv. vnější/přílehlé, evidované mimo DPB nebo na DPB s kulturou M (mimoprodukční plocha). V roce 2025 došlo k novele nařízení vlády LPIS, kde byla upravena pravidla nejen pro nově zakládáné/vznikající KP v ploše evidovaného DPB. **Součástí plochy DPB zůstávají KP, které jsou založené i na kraji DPB, na které nenavazuje žádný další DPB.** Do roku 2024 byla taková plocha vyjmuta z plochy DPB a byla nezpůsobilá pro dotace.

Také došlo k úpravě situace pro KP, které byly do roku 2024 považovány za vnější/přílehlé a nezpůsobilé pro dotace. Plochy, původně evidované zemědělské půdy jako DPB, na kterých v období od roku 2004 vznikl KP, je možné **znovu přiřlenit do plochy DPB za těchto podmínek:**

- uživatel na připojovanou plochu s KP **doloží právní důvod k užívání (PDU),**
- **připojovaná plocha s KP byla alespoň 1 den a alespoň z 50 % evidovaná jako DPB v LPIS v období od 1. 1. 2004.** Tedy není možné přiřlenit do DPB plochy KP, které vznikly před rokem 2004 a nikdy nebyly v LPIS evidovány jako součást DPB. Nově se také stanoví požadavky na KP na „vnějším“ kraji DPB, který sousedí s parcelou katastru nemovitosti (KN), která je pozemkem plnícím funkci lesa podle lesního zákona:

**Plocha s KP solitérní dřevina a skupina dřevin nemůže navazovat na lesní pozemek** z důvodu odlišitelnosti od stromů tvořících KP od lesa.

Příčleňovaná plocha **ostatních KP** může navazovat na lesní pozemek **kratší stranou.**

**KP nelze evidovat na celém DPB,** aby bylo možné určit zemědělskou kulturu, která se má u DPB evidovat a také, aby byla zachována podmínka, že na DPB převažuje zemědělská činnost.

**Mokřady a skalky** vymezuje orgán ochrany přírody a krajiny (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, správa národních parků a správa vojenských újezdů). Konkrétní postup vymezení mokřadu a skalky je uveden v samostatné metodice zpracované Ministerstvem životního prostředí, která je dostupná na webu Ministerstva zemědělství.



## 1.2. Ekoplatba na podporu údržby krajinných prvků

### 1.2.1. Obecné informace k ekoplatbě na podporu údržby krajinných prvků

Cílem této ekoplatby je motivovat k zodpovědnému přístupu v péči o KP se zohledněním potřeb přírodě blízkých biotopů tak, aby tyto byly udržovány v dobrém stavu a plnily svoji environmentální funkci v zemědělské krajině a nedocházelo k jejich degradaci či zániku.

Platba je komplementárním nástrojem k podporám resortu MŽP, které jsou poskytovány jiným žadatelům než zemědělcům, např. vlastníkům pozemku, na kterém se KP nachází, obcím, neziskovým organizacím apod. Tuto podporu z resortu MŽP lze využít i pro KP, které nejsou evidovány na uživatele příslušného DPB z důvodu chybějícího právního důvodu k užívání pozemků pod KP.

### 1.2.2. Podmínky poskytnutí ekoplatby na podporu údržby krajinných prvků

#### NOVĚ:

- Dopřesňují se podmínky poskytnutí této ekoplatby, kdy platba bude poskytnuta v případě, že žadateli byla v roce podání žádosti poskytnuta Základní celofaremní ekoplatba.
- Upřesňuje se sankční mechanismus, kdy se Ekoplatba na podporu údržby krajinného prvku neposkytne pouze na plochu KP, na které žadatel nesplnil některou z daných podmínek.
- Nově se zavádí podmínka, kdy se Ekoplatba na podporu údržby krajinných prvků neposkytne na plochu, na kterou byla podána žádost o Prémiovou celofaremní ekoplatbu.
- V případě provedení seče/pastvy skalky musí žadatel doložit souhlasné stanovisko orgánu ochrany přírody (OOP).
- Souhlasné stanovisko OOP pro mokřad a skalku musí být evidováno v LPIS na DPB, na kterém jsou mokřad nebo skalka evidovány, a to nejpozději ke dni podání jednotné žádosti. Povinnost seče nebo pastvy může být v kontrolním období (tj. od podání jednotné žádosti do 30.9.) měněna, a to na základě vydaného stanoviska OOP.
- V rámci uvedeného souhlasného stanoviska může OOP pouze definovat, zda má dojít k seči nebo pastvě. Součástí stanoviska mohou být **doporučující** podmínky způsobu, rozsahu a termínu provedení pastvy nebo seče v zájmu zachování či zlepšení stavu krajinného prvku a plnění jeho neprodukčních funkcí, Uvedení doporučujících podmínek nejsou pro příjemce dotace závaznými.



- Metodicky se vysvětluje pojem "objemný odpad", kdy se tento pojem nevztahuje na ponechání suchých či vyřezaných větví/klestu na ploše krajinného prvku, ať už jednotlivě či v hromadách k přirozenému zetlení.
- Do přílohy č. 23, která stanoví seznam druhů lesních dřevin pro nahrazení odumírajícího stromu nebo neživotaschopné sazenice se doplňuje líska obecná.
- Řez k prosvětlení koruny v případě **dosadby sazenice stromu na plochu KP (mez, terasa, travnatá údolnice, solitérní dřevina, skupina dřevin a stromořadí) se nepovažuje za porušení standardu DZES 8C.** (zákaz ořezu dřevin v období od 1. dubna do 31. října).

**Ekoplatba na podporu údržby KP** bude žadateli poskytnuta na **KP** o minimální výměře **0,01 ha**, který je **zaevidovaný na DPB s kulturou orná půda (R, U, G) a kulturou trvalý travní porost (T) v evidenci využití půdy LPIS a který splňuje definici krajinného prvku** (mez, terasa, travnatá údolnice, stromořadí, skupina dřevin, solitérní dřevina, stromořadí, příkop, mokřad nebo skalka) uvedenou v § 5 odst. 2 nařízení vlády LPIS.

**Ekoplatba na podporu údržby KP bude žadateli poskytnuta:**

- **pokud měl v evidenci využití půdy LPIS evidované DPB, na kterých se KP nachází, se zemědělskou kulturou orná půda nebo trvalý travní porost ode dne podání žádosti do 30. září** (existence krajinného prvku je samozřejmě žádoucí i po tomto datu),
- **pokud byla žadateli v roce podání žádosti poskytnuta Základní celofaremní ekoplatba,**
- **pokud žadatel v žádosti uvedl každý jednotlivý druh KP spolu s jeho souhrnnou výměrou k příslušnému DPB, přičemž součet výměr všech druhů KP měl minimálně 0,005 ha,**
- **pokud splnil stanovenou údržbu pro KP a měl evidované souhlasné stanovisko OOP pro seč/pastvu mokřadu a skalky v evidenci LPIS nejpozději ke dni podání jednotné žádosti (NOVÉ).**

### 1.2.3. Údržba krajinných prvků

**Žadatel musí zajistit dobrý stav KP** pomocí stanovené údržby, a to ode dne podání žádosti do 30. září roku podání žádosti.

**Údržba KP v rámci této ekoplatby se nepovažuje za porušení standardu DZES 8B. (zachování krajinných prvků) v rámci podmíněnosti.**

**V rámci této ekoplatby se údržba KP nepovažuje za porušení zákazu pastvy nebo seče s odklizením biomasy pro neprodukční plochy (dle § 12 odst. 1 nařízení vlády k podmíněnosti).**



**Žadatel musí z minimálně poloviny plochy KP mez, travnatá údolnice, skupina dřevin, stromořadí, příkop, mokřad a skalka odklidit travní či travobylinnou biomasu sečí (posečená hmota není zmulčovaná, ale vyhrabaná a zlikvidovaná mimo krajinný prvek) nebo pastvou. Ponechání nedopasků se nepovažuje za porušení podmínky.**

Provedení seče nebo pastvy není požadováno na ploše souvislých porostů křovin, kamenných snosů, kamenných zídek, skalek bez travnatého pokryvu, drobných sakrálních staveb. Plocha KP mokřad nebo skalka (**NOVÉ**) může být sečena nebo pasena pouze se souhlasem orgánu ochrany přírody (OOP). Stanovisko musí být evidováno v evidenci LPIS na DPB, na kterém jsou mokřad nebo skalka evidovány, a to nejpozději ke dni podání jednotné žádosti (**NOVÉ**).

**Pro vydaná stanoviska v roce 2024 (která jsou bez časového omezení) doporučujeme jejich revizi.**

V rámci stanoviska **OOP**:

- stanoví podmínku v souladu s nařízením vlády č. 83/2023 Sb., tj. zda se bude mokřad/skalka sekat či pást,
- může doporučit konkrétní péči = rozsah a termín provedení pastvy nebo seče, ale **vždy v rámci podmínek pro ekoplatbu** (tzn. termín je třeba doporučit v rámci kontrolního období od podání žádosti do 30. 9., sečená/pasená plocha musí být min. 50 % z plochy prvku apod.). *Plnění tohoto doporučení nebude kontrolovat SZIF, protože další upřesnění údržby nejsou uvedena v příslušném nařízení vlády.*

**Upozornění: V případě údržby KP musí být hranice mezi KP a zbývajícím plochou DPB v terénu viditelná/identifikovatelná/rozišitelná např.** odlišná výška travního porostu (seč proběhla v jiných termínech, jinou technikou, ponechání nedopasků) nebo musí být hranice KP vyznačeny mezníky, kůly apod.

**Na všech KP musí žadatel regulovat výskyt invazních druhů dřevin a bylin** podle přílohy č. 22 nařízení vlády pro přímé platby. Výjimku představují stávající vzrostlé stromy těchto druhů, kterých se regulace netýká.

#### Příloha č.22 - Seznam invazních druhů dřevin a bylin

1.	ambrosie peřenolistá ( <i>Ambrosia artemisiifolia</i> )
2.	astříčky ( <i>Symphotrichium spp.</i> )
3.	bolševník velkolepý ( <i>Heracleum mantegazzianum</i> )
4.	javor jasanolistý ( <i>Acer negundo</i> )
5.	klejicha hedvábná ( <i>Asclepias syriaca</i> )
6.	křídlatky ( <i>Reynoutria spp.</i> )
7.	mahónie cesmínolistá ( <i>Mahonia aquifolium</i> )
8.	netýkavka žláznatá ( <i>Impatiens glandulifera</i> )
9.	pajasan žláznatý ( <i>Ailanthus altissima</i> )



10.	<b>střemcha pozdní</b> ( <i>Prunus serotina</i> )
11.	<b>trnovník akát</b> ( <i>Robinia pseudoacacia</i> )
12.	<b>zlatobýly</b> ( <i>Solidago spp.</i> )

**Žadatel musí v případě dosadby sazenice stromu na plochu KP mez, terasa, travnatá údolnice, solitérní dřevina, skupina dřevin a stromořadí provést řez k prosvětlení koruny (tzv. výchovný řez) a musí zajistit funkční ochranu sazenice stromu proti okusu. Tento řez se nepovažuje za porušení standardu DZES 8C.**

**Žadatel musí na KP solitérní dřevina zabránit výskytu náletových dřevin na ploše odpovídající průmětu koruny solitérní dřeviny.**

**Žadatel má povinnost na ploše všech KP zabránit hromadění směsného komunálního a objemného odpadu.** Pojem "objemný odpad" se nevztahuje na ponechání suchých či vyřezaných větví/klestu na ploše krajinného prvku, ať už jednotlivě či v hromadách k přirozenému zetlení. Důvodem je zajištění heterogenity stanovišť, včetně prvků podporujících biodiverzitu (**NOVÉ**).

**Žadatel musí na KP skupina dřevin, stromořadí a solitérní dřevina doplnit odumírající strom nebo neživotaschopnou sazenici,** a to výsadbou nové sazenice druhu podle přílohy č. 23 nařízení vlády pro přímé platby. Odumírající strom nebo jeho torzo může být ponechán na místě, pokud nepředstavuje bezpečnostní riziko. Pokud je KP stále evidovaný v evidenci půdy LPIS, tak nesmí být žádným způsobem odstraněn (nenaplnuje-li parametry dané kácecí vyhláškou) a musí zůstat na místě. **Doplnění sazenice stromu do KP solitérní dřevina se nepovažuje za porušení definice dle nařízení vlády LPIS.** V případě dosadby solitéru k odumírající dřevině, se považuje za jeden solitér, pokud je nová výsadba provedena maximálně do 10 m od původního solitéru.

#### **Příloha č. 23 A. Seznam druhů lesních dřevin pro nahrazení odumírajícího stromu nebo neživotaschopné sazenice**

1.	<b>borovice lesní</b> ( <i>Pinus sylvestris</i> L.)
2.	<b>buk lesní</b> ( <i>Fagus sylvatica</i> L.)
3.	<b>dub balkánský</b> ( <i>Quercus frainetto</i> Ten.)
4.	<b>dub cer</b> ( <i>Quercus cerris</i> L.)
5.	<b>dub jadranský</b> ( <i>Quercus virgiliana</i> Ten.)
6.	<b>dub letní</b> ( <i>Quercus robur</i> L.)
7.	<b>dub mnohoplodý</b> ( <i>Quercus polycarpa</i> Schur)
8.	<b>dub pýřitý</b> ( <i>Quercus pubescens</i> Willd.)
9.	<b>dub zimní</b> ( <i>Quercus petraea</i> (Mart.) Liebl.)
10.	<b>dub žlutavý</b> ( <i>Quercus daleschampii</i> Ten.)
11.	<b>habr obecný</b> ( <i>Carpinus betulus</i> L.)
12.	<b>hrušeň polnička</b> ( <i>Pyrus pyraeaster</i> (L.) Burgsd.)
13.	<b>jabloň lesní</b> ( <i>Malus sylvestris</i> (L.) Mill.)
14.	<b>jasan zimnář</b> ( <i>Fraxinus ornus</i> , L.)
15.	<b>jasan úzkolistý</b> ( <i>Fraxinus angustifolia</i> Huds.)



16.	jasan ztepilý ( <i>Fraxinus excelsior</i> L.)
17.	javor babyka ( <i>Acer campestre</i> , L.)
18.	javor klen ( <i>Acer pseudoplatanus</i> L.)
19.	javor mléč ( <i>Acer patanoides</i> L.)
20.	jeřáb břek ( <i>Sorbus torminalis</i> (L.) Crantz)
21.	jeřáb muk ( <i>Sorbus aria</i> (L.) Crantz)
22.	jeřáb oskeruše ( <i>Sorbus domestica</i> L.)
23.	jeřáb ptačí ( <i>Sorbus aucuparia</i> L.)
24.	jilm drsný ( <i>Ulmus glabra</i> Huds.)
25.	jilm vaz ( <i>Ulmus laevis</i> Pall.)
26.	jírovec maďal ( <i>Aesculus Hippocastanum</i> L.)
27.	kaštanovník jedlý ( <i>Castanea sativa</i> Mill.)
28.	lípa srdčitá ( <i>Tilia cordata</i> Mill.)
29.	lípa velkolistá ( <i>Tilia platyphyllos</i> Scop.)
30.	líška obecná ( <i>Corylus avellana</i> ) <b>(NOVÉ)</b>
31.	líška turecká ( <i>Corylus colurna</i> L.)
32.	mahalebka obecná ( <i>Prunus mahaleb</i> L.)
33.	olše lepkavá ( <i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.)
34.	ořešák (kříženec) ( <i>Juglans nigra</i> x <i>Juglans regia</i> )
35.	ořešák černý ( <i>Juglans nigra</i> L.)
36.	střemcha obecná ( <i>Prunus padus</i> L.)
37.	topol bílý ( <i>Populus alba</i> L.)
38.	topol černý ( <i>Populus nigra</i> L.)
39.	topol osika ( <i>Populus tremula</i> L.)
40.	topol šedý ( <i>Populus x canescens</i> (Aiton) Sm.)
41.	třešeň ptačí ( <i>Prunus avium</i> L.)
42.	vrba bílá ( <i>Salix alba</i> L.)
43.	vrba košíkářská ( <i>Salix viminalis</i> L.)
44.	vrba křehká ( <i>Salix euxina</i> L.V.Belyaeva)
45.	vrba načervenalá ( <i>Salix x fragilis</i> L. ( <i>S. alba</i> x <i>S. euxina</i> L.)
46.	vrba Smithova <b>Salix x smithiana Willd. L.</b> ( <i>S. caprea</i> x <i>S.viminalis</i> )

**Příloha č. 23 B. Seznam druhů ovocných dřevin pro nahrazení odumírajícího stromu nebo neživotaschopné sazenice**

1.	broskvoň obecná ( <i>Persica vulgaris</i> Mill.)
2.	dřín obecný ( <i>Cornus mas</i> )
3.	hrušeň obecná ( <i>Pyrus communis</i> L.)
4.	hruškojeřáb ouškatý ( <i>Sorbopyrus auricularis</i> )
5.	jabloň domácí ( <i>Malus domestica</i> (Suckow) Borkh.)
6.	jeřáb oskeruše ( <i>Sorbus domestica</i> L.)
7.	jeřáb obecný sladkoplodý ( <i>Sorbus aucuparia</i> var. <i>dulcis</i> )
8.	jeřáb ptačí ( <i>Sorbus aucuparia</i> L.)
9.	kaštanovník jedlý ( <i>Castanea sativa</i> Mill.)



10.	kdouloň podlouhlá ( <i>Cydonia oblonga</i> )
11.	mandloň obecná ( <i>Prunus dulcis</i> (Mill.) D.A. Webb)
12.	meruňka obecná ( <i>Prunus armeniaca</i> L.)
13.	mišpule obecná ( <i>Mespilus germanica</i> )
14.	morušovník bílý ( <i>Morus alba</i> L.)
15.	morušovník černý ( <i>Morus nigra</i> L.)
16.	ořešák černý ( <i>Juglans nigra</i> L.)
17.	ořešák královský ( <i>Juglans regia</i> L.)
18.	slivoň obecná ( <i>Prunus insititia</i> L.)
19.	slivoň švestka ( <i>Prunus domestica</i> L.)
20.	třešeň ptačí ( <i>Prunus avium</i> L.)
21.	višeň obecná ( <i>Prunus vulgaris</i> L.)

**Odumírající strom** pro účely plnění podmínek ekoplátby je charakterizován tzv. zbytkovou vitalitou (životaschopností), současně může být i ve zhoršeném či špatném zdravotním stavu.

Projevy zbytkové vitality:

Ztráta olistění přesahuje významně 50 %, pouze některé části koruny vykazují živý asimilační aparát, dochází k viditelnému ústupu koruny, koruna je v rozpadu nebo již téměř odumřelá.

Příklady odumírajících stromů (zdroj MŽP):





**Detailní nastavení podmínek je uvedeno v samostatných kapitolách pro údržbu KP (viz níže).**

#### 1.2.4. Údržba krajinného prvku mez

**Mez** je souvislý útvar převážně liniového typu, sloužící zejména ke snižování nebezpečí vodní nebo větrné eroze, zpravidla vymežující hranici DPB. Součástí meze může být dřevinná vegetace, kamenný snos, kamenná zídka, drobná sakrální stavba nebo travnatá plocha. Mezí může být i samostatný kamenný snos nebo kamenná zídka. **Nově nelze jako mez evidovat útvar, který z více jak 50 % své plochy plní funkci lesa podle lesního zákona.**

**Odůvodnění péče:** Meze jsou liniové útvary historicky umístěné na vlastnických hranicích či vrstevnicově na svazích jako prevence eroze půdy. Meze jsou významné pro svou protierozní funkci, jako úkryty, zdroj potravy a migrační koridory pro živočichy včetně opylovačů. Utváří krajinu a mohou mít místní kulturně-historický význam a také přispívají k mitigaci změny klimatu. Meze jsou významné pro biodiverzitu, zejména pokud je tvoří mozaika dřevin a ploch s travobylinnou vegetací. Při absenci péče zarůstají expanzivními dřevinami, případně invazními, expanzivními a ruderalními druhy rostlin. Důsledkem je hromadění stařiny, obohacení o živiny, úbytek kvetoucích bylin a nižších druhů trav, zastínění a přeměna na dřevinné meze, které si sice uchovávají svůj krajinotvorný a protierozní význam, avšak ekostabilizační cíle v oblasti biodiverzity plní jen omezeně. Cílem údržby je posílení či obnova dlouhodobé funkčnosti a perspektivy, včetně podpory biodiverzity a druhů.



### Údržba, která má za cíl zajistit dobrý stav KP mez:

**Žadatel musí minimálně z poloviny plochy krajinného prvku mez odklidit travní nebo travobylinnou biomasu sečí** (posečená hmota není zmulčovaná, ale vyhrabaná a zlikvidovaná mimo krajinný prvek) **nebo pastvou**. Ponechání nedopasků se nepovažuje za porušení podmínky. Provedení seče nebo pastvy není požadováno na ploše souvislých porostů křovin, kamenných snosů, kamenných zídek, skalek bez travnatého pokryvu, drobných sakrálních staveb. **Metodické doporučení:** Travnaté části je potřeba posekat/přepást jednou nebo dvakrát během vegetační sezóny (podle množství travní biomasy). Sečení provádět lehkou mechanizací nebo křovinořezem, pastvu dostupným druhem hospodářských zvířat. Při údržbě doporučujeme, z důvodu ochrany ptáků a hmyzu, ponechat část plochy (max. 50 %) neposečené či nepasené a tyto plochy meziročně střídát. Při provádění seče je nezbytné se vyvarovat poškození báze kmene stromu (vstupní brána pro infekce, snížení životní perspektivy stromu).

**Žadatel musí na ploše KP regulovat výskyt invazních druhů dřevin a bylin** podle přílohy č. 22 nařízení vlády. Výjimku představují stávající vzrostlé stromy těchto druhů, kterých se regulace netýká.

**Metodické doporučení:** Nevhodné a invazní dřeviny odstranit s pomocí motorové či ruční pily nebo křovinořezu. Vysekanou či vytrhanou rostlinnou hmotu odstranit mimo plochu krajinného prvku. Při výřezu keřů o ploše nad 40 m<sup>2</sup> či kácení dřevin o obvodu kmene ve výšce 130 cm větším než 80 cm je nutné mít souhlas orgánu ochrany přírody (OOP). Invazní druhy bylin i dřevin je často nutné ošetřit chemicky herbicidem, byliny postříkem (i opakovaným), dřeviny potřením rány hned po ořezu. V případě invazních druhů dřevin se značnou výmladnou schopností, jako je např. trnovník akát, pajasan žláznatý nebo javor jasanolistý, je nutný jejich výřez v období vegetace, a to ideálně v časovém rozmezí od poloviny srpna do začátku října. Výřez lze provést pomocí ruční nebo motorové pily s okamžitým zátěrem čerstvých pařízků totálním herbicidem. Pokud je potřeba zlikvidovat souvislý zmlazující porost akátu či pajasanu z kořenových výmladků, je možné uplatnit chemický postřík totálním herbicidem na list. Je-li cílem zcela odstranit výmladné invazní dřeviny, nejúčinnější metodou je cílená aplikace herbicidu do navrtaných otvorů v kmeni či na sloupnutou kůru u mladých stromků.

**Žadatel musí, v případě dosadby sazenice stromu na plochu KP mez, provést (výchovný) řez k prosvětlení koruny** (v případě příliš zahuštěné koruny) **a musí zajistit ochranu sazenice stromu proti okusu**. **Metodické doporučení:** Dosazení vybraných vhodných druhů dřevin doporučujeme řídkou výsadbou (v min. vzdálenosti 6 metrů od jiných dřevin), aby byla zachována mozaika dřevin a travního porostu a aby vysazené dřeviny měli v dospělosti dostatek místa. Mechanickou ochranu sazenice stromu proti okusu je potřeba udržovat funkční. Zavlažovat výsadbu v prvních dvou až třech letech po výsadbě, aby byl zajištěn předpoklad jejího ujmoutí a následného zdárného růstu.

**Další metodické doporučení:** Vzrostlé stromy je vhodné ošetřit citlivě provedeným řezem (v období vegetačního klidu, mimo období hnízdění ptáků), zejména pak v případě příliš zahuštěné nebo prosychající koruny, dále pak pokud se v koruně vyskytují poškozené a polámané větve, větve značně vychýlené mimo těžiště koruny apod.



**Žadatel musí na ploše KP zabránit hromadění směsného komunálního a objemného odpadu.** Pojem "objemný odpad" se nevztahuje na ponechání suchých či vyřezaných větví/klestu na ploše krajinného prvku, ať už jednotlivě či v hromadách k přirozenému zetlení (**NOVÉ**).

### 1.2.5. Údržba krajinného prvku terasa

**Terasa** je souvislý svažitý útvar liniového typu tvořený terasovým stupněm, sloužící ke snižování nebezpečí vodní nebo větrné eroze, a zmenšující sklon části svahu DPB, zpravidla vymezující hranici DPB. Součástí terasy může být dřevinná vegetace, kamenný snos, kamenná zídka nebo drobná sakrální stavba.

**Odůvodnění péče:** Terasy jsou člověkem vytvořené terénní stupně, často s využitím kamenných zídek na příkřejší části. Terasy jsou významné pro svou protierozní funkci, jako úkryt, zdroj potravy a migrační koridory pro drobné živočichy včetně opylovačů, utváří krajinu a mohou mít místní kulturně-historický význam, přispívají k mitigaci změny klimatu. V případě absence péče zarůstají dřevinami, invazními, expanzivními a ruderalními druhy rostlin. Důsledkem je zastínění, rozpad struktury terasy a tím snížení její protierozní funkce. Cílem údržby je obnova vhodné terénní struktury výřezem nevhodných a invazních druhů dřevin a rostlin. Obnova vhodného prostředí pro drobné obratlovce a hmyz.

#### Údržba, která má za cíl zajistit dobrý stav krajinného prvku terasa:

**Žadatel musí minimálně z poloviny plochy KP terasa odklidit travní nebo travobylinnou biomasu seči** (posečená hmota není zmulčovaná, ale vyhrabaná a zlikvidovaná mimo krajinný prvek) **nebo pastvou**. Ponechání nedopasků se nepovažuje za porušení podmínky. Provedení seče nebo pastvy není požadováno na ploše souvislých porostů křovin, kamenných snosů, kamenných zídek, skalek bez travnatého pokryvu, drobných sakrálních staveb. **Metodické doporučení:** Travnaté části je potřeba posekat/přepást jednou nebo dvakrát během vegetační sezóny (podle množství travní biomasy). Sečení provádět lehkou mechanizací nebo křovinořezem, pastvu dostupným druhem hospodářských zvířat. Při údržbě doporučujeme, z důvodu ochrany ptáků a hmyzu, ponechat část plochy (max. 50 %) neposečené či nepasené a tyto plochy meziročně střídát. Při provádění seče je nezbytné se vyvarovat poškození báze kmene stromu (vstupní brána pro infekce, snížení životní perspektivy).

**Žadatel musí na ploše KP regulovat výskyt invazních druhů dřevin a bylin** podle přílohy č. 22 nařízení vlády pro přímé platby. Výjimku představují stávající vzrostlé stromy těchto druhů, kterých se regulace netýká.

**Metodické doporučení:** Nevhodné a invazní dřeviny odstranit s pomocí motorové či ruční pily nebo křovinořezu. Vysekanou či vytrhanou rostlinnou hmotu odstranit mimo plochu krajinného prvku. Při výřezu keřů o ploše nad 40 m<sup>2</sup> či kácení dřevin o obvodu kmene ve výšce 130 cm větším než 80 cm je nutné mít souhlas OOP. Invazní druhy bylin i dřevin je často nutné ošetřit chemicky herbicidem, byliny postřikem (i opakovaným), dřeviny potřením rány hned po ořezu.



V případě invazních druhů dřevin se značnou výmladnou schopností, jako je např. trnovník akát, pajasan žláznatý nebo javor jasanolistý, je nutný jejich výřez v období vegetace, a to ideálně v časovém rozmezí od poloviny srpna do začátku října. Výřez lze provést pomocí ruční nebo motorové pily s okamžitým zátěrem čerstvých pařezků totálním herbicidem. Pokud je potřeba zlikvidovat souvislý zmlazující porost akátu či pajasanu z kořenových výmladků, je možné uplatnit chemický postřik totálním herbicidem na list. Je-li cílem zcela odstranit výmladné invazní dřeviny, nejúčinnější metodou je cílená aplikace herbicidu do navrtaných otvorů v kmeni či na sloupnutou kůru u mladých stromků.

**V případě dosadby sazenice stromu na plochu KP musí žadatel provést (výchovný) řez k prosvětlení koruny** (v případě příliš zahuštěné koruny) **a musí zajistit ochranu sazenice stromu proti okusu. Metodické doporučení:** Dosazení vybraných vhodných druhů dřevin doporučujeme řídkou výsadbou (v min. vzdálenosti 6 metrů od jiných dřevin), aby byla zachována mozaika dřevin a travního porostu a aby vysazené dřeviny měli v dospělosti dostatek místa. Mechanickou ochranu sazenice stromu proti okusu je potřeba udržovat funkční. Zavlažovat výsadbu v prvních dvou až třech letech po výsadbě, aby byl zajištěn předpoklad jejího ujmoutí a následného zdárného růstu.

**Metodické doporučení:** Vzrostlé stromy je vhodné ošetřit citlivě provedeným řezem (v období vegetačního klidu, mimo období hnízdění ptáků), zejména pak v případě příliš zahuštěné nebo prosychající koruny, dále pak pokud se v koruně vyskytují poškozené a polámané větve, větve značně vychýlené mimo těžiště koruny apod.

**Žadatel musí na ploše KP zabránit hromadění směsného komunálního a objemného odpadu.** Pojem "objemný odpad" se nevztahuje na ponechání suchých či vyřezaných větví/klestu na ploše krajinného prvku, ať už jednotlivě či v hromadách k přirozenému zetlení (**NOVÉ**).

## 1.2.6. Údržba krajinného prvku travnatá údolnice

**Travnatá údolnice** je členitý svažité útvary, sloužící ke snižování nebezpečí vodní nebo větrné eroze, vymežující dráhu soustředěného odtoku vody z DPB, se zemědělskou kulturou orná půda. Součástí travnaté údolnice může být dřevinná vegetace, kamenný snos, kamenná zídka nebo drobná sakrální stavba.

**Odůvodnění péče:** Travnatá údolnice je uměle vytvořená travnatá plocha, jejímž primárním účelem je zachytávání splavené zeminy a živin z okolní orné půdy, ochrana proti erozi, zpomalení odtoku vody, filtrace živin a případně pesticidů a ochrana čistoty povrchových vod. Krajinný prvek má význam pro biodiverzitu. Údolnice při absenci péče zarůstají expanzivními keři, případně invazními, expanzivními a ruderalními druhy rostlin. Důsledkem je hromadění stařiny, obohacení o živiny, ruderalizace porostu, šíření invazních druhů, částečná ztráta filtrační funkce, ale i krajinnotvorné a biodiverzita funkce. Cílem údržby je posílení či obnova dlouhodobé funkčnosti a perspektivy, včetně podpory biodiverzity a druhů.



### Údržba, která má za cíl zajistit dobrý stav KP travnatá údolnice:

**Žadatel musí minimálně z poloviny plochy KP travnatá údolnice odklidit travní nebo travobylinnou biomasu sečí** (posečená hmota není zmulčovaná, ale vyhrabaná a zlikvidovaná mimo krajinný prvek) **nebo pastvou**. Ponechání nedopasků se nepovažuje za porušení podmínky. Provedení seče nebo pastvy není požadováno na ploše souvislých porostů křovin, kamenných snosů, kamenných zídek, skalek bez travnatého pokryvu, drobných sakrálních staveb. **Metodické doporučení:** Travnaté části je potřeba posekat/přepást jednou nebo dvakrát během vegetační sezóny (podle množství travní biomasy). Sečení provádět lehkou mechanizací nebo křovinořezem, pastvu dostupným druhem hospodářských zvířat. Při údržbě doporučujeme, z důvodu ochrany ptáků a hmyzu, ponechat část plochy (max. 50 %) neposečené či nepasené a tyto plochy meziročně střídát. Při provádění seče je nezbytné se vyvarovat poškození báze kmene stromu (vstupní brána pro infekce, snížení životní perspektivy).

**Žadatel musí na ploše KP regulovat výskyt invazních druhů dřevin a bylin** podle přílohy č. 22 nařízení vlády pro přímé platby. Výjimku představují stávající vzrostlé stromy těchto druhů, kterých se regulace netýká. **Metodické doporučení:** Nevhodné a invazní dřeviny odstranit s pomocí motorové či ruční pily nebo křovinořezu. Vysekanou či vytrhanou rostlinnou hmotu odstranit mimo plochu krajinného prvku. Výřez dřevin dělat mimo období hnízdění ptáků. Při výřezu keřů o ploše nad 40 m<sup>2</sup> či kácení dřevin o obvodu kmene ve výšce 130 cm větším než 80 cm je nutné mít souhlas OOP. Invazní druhy bylin i dřevin nelze ošetřit chemicky herbicidem z důvodu rizika kontaminace povrchových vod.

**Žadatel musí, v případě dosadby sazenice stromu na plochu KP travnatá údolnice, provést (výchovný) řez k prosvětlení koruny** (v případě příliš zahuštěné koruny) **a musí zajistit ochranu sazenice stromu proti okusu**. **Metodické doporučení:** Dosazení vybraných vhodných druhů dřevin doporučujeme řídkou výsadbou (v min. vzdálenosti 6 metrů od jiných dřevin), aby byla zachována mozaika dřevin a trav. Mechanickou ochranu sazenice stromu proti okusu je potřeba udržovat funkční. Zavlažovat výsadbu v prvních dvou až třech letech po výsadbě, aby byl zajištěn předpoklad jejího ujmoutí a následného zdárného růstu.

**Metodické doporučení:** Vzrostlé stromy je vhodné ošetřit citlivě provedeným řezem (v období vegetačního klidu, mimo období hnízdění ptáků), zejména pak v případě příliš zahuštěné nebo prosychající koruny, dále pak pokud se v koruně vyskytují poškozené a polámané větve, větve značně vychýlené mimo těžiště koruny apod.

**Žadatel musí na ploše KP zabránit hromadění směsného komunálního a objemného odpadu**. Pojem "objemný odpad" se nevztahuje na ponechání suchých či vyřezaných větví/klestu na ploše krajinného prvku, ať už jednotlivě či v hromadách k přirozenému zetlení (**NOVÉ**).



## 1.2.7. Údržba krajinného prvku skupina dřevin

**Skupina dřevin** je samostatný útvar neliniového typu, tvořený nejméně 2 kusy dřevinné vegetace s nejvyšší možnou výměrou **5 000 m<sup>2</sup> (0,5 ha)**. Za skupinu dřevin se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí meze, terasy nebo travnaté údolnice, ani dřevinná vegetace, která plní funkci lesa podle § 3 lesního zákona. Součástí skupiny dřevin může být kamenný snos, kamenná zídka nebo drobná sakrální stavba. **Nově se navyšuje maximální výměra skupiny dřevin z 3 000 m<sup>2</sup> na 5 000 m<sup>2</sup>.**

**Odůvodnění péče:** Skupiny dřevin jsou tvořeny keři nebo stromy, často v kombinaci; v intenzivně obhospodařované zemědělské krajině představují nejčastější „ostrůvky“ zeleně s významem pro biodiverzitu (úkryt a potrava pro ptactvo, drobné obratlovce a hmyz) a pro mitigaci dopadů změny klimatu. V případě absence péče skupiny dřevin zarůstají ruderalními a invazními druhy dřevin a bylin. Důsledkem je prostorové potlačení původních cílových dřevin, jejich nežádoucí zastínění a převaha invazních druhů. Některé skupiny dřeviny mohou být v prostorovém rozpadu – stárnoucí jedinci odumírají a současně zde chybí mladá generace perspektivních stromů, které by zajistily kontinuitu krajinného prvku. Cílem údržby je především podpora prostorová stabilizace skupin dřevin v zemědělské krajině a zajištění jejich dlouhodobé perspektivy.

### Údržba, která má za cíl zajistit dobrý stav KP skupina dřevin:

**Žadatel musí minimálně z poloviny plochy KP skupina dřevin odklidit travní nebo travobylinnou biomasu sečí** (posečená hmota není zmulčovaná, ale vyhrabaná a zlikvidovaná mimo krajinný prvek) **nebo pastvou**. **Ponechání nedopasků se nepovažuje za porušení podmínky.** Provedení seče nebo pastvy není požadováno na ploše souvislých porostů křovin, kamenných snosů, kamenných zídek, skalek bez travnatého pokryvu, drobných sakrálních staveb. **Metodické doporučení:** Travnaté části je potřeba posekat/přepást jednou nebo dvakrát během vegetační sezóny (podle množství travní biomasy). Sečení provádět lehkou mechanizací nebo křovinořezem, pastvu dostupným druhem hospodářských zvířat. Při údržbě doporučujeme, z důvodu ochrany ptáků a hmyzu, ponechat část plochy (max. 50 %) neposečené či nepasené a tyto plochy meziročně střídát. Při provádění seče je nezbytné se vyvarovat poškození báze kmene stromu (vstupní brána pro infekce, snížení životní perspektivy).

**Žadatel musí na ploše KP regulovat výskyt invazních druhů dřevin a bylin** podle přílohy č. 22 nařízení vlády pro přímé platby. Výjimku představují stávající vzrostlé stromy těchto druhů, kterých se regulace netýká. **Metodické doporučení:** Skupiny dřevin je třeba zbavit nežádoucích invazních druhů dřevin a bylin. Vysekanou či vytrhanou rostlinnou hmotu odstranit mimo plochu krajinného prvku. Výřez dřevin dělat mimo období hnízdění ptáků. Při výřezu keřů o ploše nad 40 m<sup>2</sup> či kácení dřevin o obvodu kmene ve výšce 130 cm větším než 80 cm je nutné mít souhlas OOP. V případě invazních druhů dřevin se značnou výmladnou schopností, jako je např. trnovník akát, pajasan žláznatý nebo javor jasanolistý, je nutný jejich výřez v období vegetace, a to ideálně v časovém rozmezí od poloviny srpna do začátku října. Výřez lze provést pomocí ruční nebo motorové pily s okamžitým zátěrem čerstvých pařezků totálním herbicidem. Pokud je potřeba zlikvidovat souvislý zmlazující porost akátu či pajasanu



z kořenových výmladků, je možné uplatnit chemický postřik totálním herbicidem na list (např. pomocí zádového postřikovače), stejně tak i u invazních druhů bylin. Je-li cílem zcela odstranit výmladné invazní dřeviny, nejúčinnější metodou je cílená aplikace herbicidu do navrtaných otvorů v kmeni či na sloupnutou kůru u mladých stromků.

**Žadatel musí doplnit odumírající strom nebo neživotaschopnou sazenici výsadbou nové sazenice druhu podle přílohy č. 23, kdy odumírající strom nebo jeho torzo bude ponechán na místě, pokud nepředstavuje bezpečnostní riziko.**

**Žadatel musí, v případě dosadby sazenice stromu na plochu KP, provést výchovný řez k prosvětlení koruny** (v případě příliš zahuštěné koruny) **a musí zajistit ochranu sazenice stromu proti okusu. Metodické doporučení:** Do skupiny dřevin lze na uvolněná místa doplnit dosadbou vhodné druhy stromů s cítem pro prostor. K výsadbě je doporučeno použít sazenice listnatých stromů s balem, u ovocných druhů i sazenice prostokořené. Je nutné zvážit předem i z hlediska dostupnosti, že je nutné více let udržovat funkční mechanickou ochranu vysazené dřeviny a zavlažovat výsadbu v prvních dvou až třech letech po výsadbě, aby byl zajištěn předpoklad jejího ujmoutí a následného zdárného růstu.

**Metodické doporučení:** Vzrostlé stromy je vhodné ošetřit citlivě provedeným řezem (v období vegetačního klidu, mimo období hnízdění ptáků), zejména pak v případě příliš zahuštěné nebo prosychající koruny, dále pak pokud se v koruně vyskytují poškozené a polámané větve, větve značně vychýlené mimo těžiště koruny apod. Stromy ve skupině dřevin nejsou poškozeny ořezem, olámáním větví, orbou apod. v souvislosti se zemědělskou činností.

**Žadatel musí na ploše KP zabránit hromadění směsného komunálního a objemného odpadu.** Pojem "objemný odpad" se nevztahuje na ponechání suchých či vyřezaných větví/klestu na ploše krajinného prvku, ať už jednotlivě či v hromadách k přirozenému zetlení (**NOVÉ**).

## 1.2.8. Údržba krajinného prvku stromořadí

**Stromořadí** je útvar liniového typu, tvořený nejméně 5 kusy dřevinné vegetace a zpravidla s pravidelně se opakujícími prvky. Za stromořadí se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí meze, terasy nebo travnaté údolnice, ani dřevinná vegetace, která plní funkci lesa podle § 3 lesního zákona. Součástí stromořadí může být kamenný snos, kamenná zídka nebo drobná sakrální stavba.

**Odůvodnění péče:** Stromořadí v zemědělské krajině jsou řadové výsadby stromů, obvykle

v pravidelných rozestupech. Zpravidla jde o doprovodný prvek pěšin, cest nebo hranic pozemků, v Čechách a na Moravě jde o velmi starou tradici. Liniová výsadba může mít formu jednoduché aleje nebo řady keřů doplněných stromy. Stromořadí výrazně zvyšují biodiverzitu vytvářením úkrytů a stanovišť, působí příznivě na místní mikroklima a protierozně. Při absenci péče stromořadí zarůstají náletovými, často invazními dřevinami, mladé stromy trpí absencí výchovných řezů, koruny mohou vykazovat růstové defekty, poškození, sníženou vitalitu – prosychání. Důsledkem je nežádoucí zastínění jednotlivých stromů, jejich prostorové



potlačení, omezený rozvoj korun, absence kvalitního bylinného patra (podrostu). Bez péče o travní vegetaci dochází k rozvoji ruderálních společenstev a šíření invazních druhů rostlin. Cílem údržby je především podpora prostorové stabilizace stromořadí v zemědělské krajině a zajištění jejich dlouhodobé perspektivy.

### Údržba, která má za cíl zajistit dobrý stav KP stromořadí:

**Žadatel musí minimálně z poloviny plochy KP stromořadí odklidit travní nebo travobylinnou biomasu sečí** (posečená hmota není zmulčovaná, ale vyhrabaná a zlikvidovaná mimo krajinný prvek) **nebo pastvou**. Ponechání nedopasků se nepovažuje za porušení podmínky. Provedení seče nebo pastvy není požadováno na ploše souvislých porostů křovin, kamenných snosů, kamenných zídek, skalek bez travnatého pokryvu, drobných sakrálních staveb. **Metodické doporučení:** Travnaté části je potřeba posekat/přepást jednou nebo dvakrát během vegetační sezóny (podle množství travní biomasy). Sečení provádět lehkou mechanizací nebo křovinořezem, pastvu dostupným druhem hospodářských zvířat. Při údržbě doporučujeme, z důvodu ochrany ptáků a hmyzu, ponechat část plochy (max. 50 %) neposečené či nepasené a tyto plochy meziročně střídát. Při provádění seče je nezbytné se vyvarovat poškození báze kmene stromu (vstupní brána pro infekce, snížení životní perspektivy).

**Žadatel musí na ploše KP regulovat výskyt invazních druhů dřevin a bylin** podle přílohy č. 22 nařízení vlády. Výjimku představují stávající vzrostlé stromy těchto druhů patřící do stromořadí, kterých se regulace netýká. **Metodické doporučení:** Stromořadí je třeba zbavit nežádoucích invazních druhů dřevin a bylin. Vysekanou či vytrhanou rostlinnou hmotu odstranit mimo plochu krajinného prvku. Výřez dřevin dělat mimo období hnízdění ptáků. Při výřezu keřů o ploše nad 40 m<sup>2</sup> či kácení dřevin o obvodu kmene ve výšce 130 cm větším než 80 cm je nutné mít souhlas OOP. V případě invazních druhů dřevin se značnou výmladnou schopností, jako je např. trnovník akát, pajasan žláznatý nebo javor jasanolistý, je nutný jejich výřez v období vegetace, a to ideálně v časovém rozmezí od poloviny srpna do začátku října. Výřez lze provést pomocí ruční nebo motorové pily s okamžitým zátěrem čerstvých pařezků totálním herbicidem. Pokud je potřeba zlikvidovat souvislý zmlazující porost akátu či pajasanu z kořenových výmladků, je možné uplatnit chemický postřik totálním herbicidem na list (např. pomocí zádového postřikovače), stejně tak i u invazních druhů bylin. Je-li cílem zcela odstranit výmladné invazní dřeviny, nejúčinnější metodou je cílená aplikace herbicidu do navrtaných otvorů v kmeni či na sloupnutou kůru u mladých stromků.

**Žadatel musí doplnit odumírající strom nebo neživotaschopnou sazenici výsadbou nové sazenice druhu podle přílohy č. 23, kdy odumírající strom nebo jeho torzo jeho torzo bude ponechán na místě, pokud nepředstavuje bezpečnostní riziko.**

**Žadatel musí v případě dosadby sazenice stromu na plochu KP provést (výchovný) řez k prosvětlení koruny** (v případě příliš zahuštěné koruny) **a musí zajistit ochranu sazenice stromu proti okusu**. **Metodické doporučení:** Do stromořadí lze na uvolněná místa doplnit dosadbou vhodné druhy stromů, s ohledem na druhové složení stromořadí a na jeho prostorovou strukturu. K výsadbě je doporučeno použít sazenice listnatých stromů s balem, u ovocných druhů i sazenice prostokořené. Dosadbu je třeba zvážit předem i z hlediska dostupnosti, že je nutné více let udržovat funkční mechanickou ochranu dřeviny



a zavlažovat výsadbu v prvních dvou až třech letech po výsadbě tak, aby byl zajištěn předpoklad jejího ujmoutí a následného zdárného růstu.

**Metodické doporučení:** Vzrostlé stromy je vhodné ošetřit citlivě provedeným řezem (v období vegetačního klidu, mimo období hnízdění ptáků), zejména pak v případě příliš zahuštěné nebo prosychající koruny, dále pak pokud se v koruně vyskytují poškozené a polámané větve, větve značně vychýlené mimo těžiště koruny apod. Stromy ve stromořadí nejsou poškozeny ořezem, olámáním větví, orbou apod. v souvislosti se zemědělskou činností.

**Žadatel musí na ploše KP zabránit hromadění směsného komunálního a objemného odpadu.** Pojem "objemný odpad" se nevztahuje na ponechání suchých či vyřezaných větví/klestu na ploše krajinného prvku, ať už jednotlivě či v hromadách k přirozenému zetlení (**NOVÉ**).

### 1.2.9. Údržba krajinného prvku solitérní dřevina

**Solitérní dřevina** je izolovaně rostoucí dřevina s průmětem koruny od 8 m<sup>2</sup> (tedy průměr koruny od cca 3,2 m) vyskytující se v zemědělsky obhospodařované krajině mimo les. Za solitérní dřevinu se nepovažuje dřevinná vegetace, která je součástí meze, terasy nebo travnaté údolnice. Součástí solitérní dřeviny může být kamenný snos, kamenná zídka nebo drobná sakrální stavba. **Nově, v případě solitérních dřevin založených po 1. lednu 2025 a s evidovaným údajem o roku jeho založení, může být průmět koruny menší než 8 m<sup>2</sup>, přičemž v evidenci KP je jeho plocha evidována o výměře 8 m<sup>2</sup>.**

**Odůvodnění péče:** Solitérní dřeviny jsou osaměle stojící stromy, výjimečně keře, mohou mít nízký podrost. Historicky stávaly na hranicích pozemků a na horizontu jako orientační body. Význam solitérních dřevin je kulturně historický, krajinotvorný, zároveň jsou důležité pro biodiverzitu. Při absenci péče zarůstají náletovými, často invazními dřevinami, stromy trpí absencí výchovných a udržovacích řezů, jejich koruny mohou vykazovat růstové defekty, poškození, sníženou vitalitu – prosychání. Důsledkem je jejich nežádoucí zastínění, prostorové potlačení, omezený rozvoj korun, absence kvalitního travobylinného podrostu. Některé solitéry mohou být ve stádiu rozpadu – stárnoucí odumírající jedinci, bez náhrady mladé perspektivní dřeviny, která by zajistila kontinuitu krajinného prvku. Cílem údržby je především podpora prostorové a funkční stabilizace solitérních dřevin v zemědělské krajině a zajištění jejich dlouhodobé perspektivy.

#### Údržba, která má za cíl zajistit dobrý stav KP solitérní dřevina:

**Žadatel musí minimálně z poloviny** plochy krajinného prvku solitérní dřevina (zpravidla palouk, na kterém roste okolní travnatý lem při růstu solitéry na ploše orné půdy) **odklidit travní nebo travobylinnou biomasu sečí** (posečená hmota není zmulčovaná, ale vyhrabaná a zlikvidovaná mimo krajinný prvek) **nebo pastvou**. Ponechání nedopasků se nepovažuje za porušení podmínky. Provedení seče nebo pastvy není požadováno na ploše souvislých



porostů křovin, kamenných snosů, kamenných zídek, skalek bez travnatého pokryvu, drobných sakrálních staveb.

**Metodické doporučení:** Travnaté části je potřeba posekat/přepást jednou nebo dvakrát během vegetační sezóny (podle množství travní biomasy). Sečení provádět lehkou mechanizací nebo křovinořezem, pastvu dostupným druhem hospodářských zvířat. Při údržbě doporučujeme, z důvodu ochrany ptáků a hmyzu, ponechat část plochy (max. 50 %) neposečené či nepasené a tyto plochy meziročně střídát. Při provádění seče je nezbytné se vyvarovat poškození báze kmene stromu (vstupní brána pro infekce, snížení životní perspektivy).

**Žadatel musí** na ploše KP **regulovat výskyt invazních druhů dřevin a bylin** podle přílohy č. 22 nařízení vlády pro přímé platby. Výjimku představuje případ, kdy je solitér sám invazním druhem. **Metodické doporučení:** Solitérní dřevinu je třeba zbavit nežádoucích invazních druhů dřevin a bylin. Vysekanou či vytrhanou rostlinnou hmotu odstranit mimo plochu krajinného prvku. Výřez dřevin dělat mimo období hnízdění ptáků. Při výřezu keřů o ploše nad 40 m<sup>2</sup> či kácení dřevin o obvod kmene ve výšce 130 cm větším než 80 cm je nutné mít souhlas OOP. V případě invazních druhů dřevin se značnou výmladnou schopností, jako je např. trnovník akát, pajasan žláznatý nebo javor jasanolistý, je nutný jejich výřez v období vegetace, a to ideálně v časovém rozmezí od poloviny srpna do začátku října. Výřez lze provést pomocí ruční nebo motorové pily s okamžitým zátěrem čerstvých pařízků totálním herbicidem. Pokud je potřeba zlikvidovat souvislý zmlazující porost akátu či pajasanu z kořenových výmladků, je možné uplatnit chemický postřik totálním herbicidem na list (např. pomocí zádového postřikovače), stejně tak i u invazních druhů bylin. Je-li cílem zcela odstranit výmladné invazní dřeviny, nejúčinnější metodou je cílená aplikace herbicidu do navrtaných otvorů v kmeni či na sloupnutou kůru u mladých stromků.

**Žadatel musí doplnit odumírající strom nebo neživotaschopnou sazenici, a to výsadbou nové sazenice druhu podle přílohy č. 23**, kdy odumírající strom nebo jeho torzo bude ponechán na místě, pokud není bezpečnostním rizikem. Důvodem ponechání je podpora biodiverzity, zejména hmyzu. **Výsadba sazenice stromu do KP solitérní dřevina se v tomto případě nepovažuje za porušení definice dle nařízení vlády LPIS.**

**Žadatel musí, v případě dosadby sazenice stromu na plochu KP, provést (výchovný) řez k prosvětlení koruny** (v případě příliš zahuštěné koruny) **a musí zajistit ochranu sazenice stromu proti okusu.** **Metodické doporučení:** K výsadbě je doporučeno použít sazenice listnatých stromů s balem, u ovocných druhů i sazenice prostokořené. Funkční mechanickou ochranu dřeviny je nutné udržovat více let a zavlažovat výsadbu v prvních dvou až třech letech po výsadbě, aby byl zajištěn předpoklad jejího ujmoutí a následného zdárného růstu.

**Žadatel musí zabránit výskytu náletových dřevin na ploše odpovídající průmětu koruny solitérní dřeviny.** Solitér je tedy třeba uvolnit od nevhodných náletových dřevin, které jej prostorově omezují, zastiňují a brání jeho plnohodnotnému rozvoji. Odstranění je třeba provést výřezem ruční nebo motorovou pilou, v období vegetačního klidu, mimo období hnízdění ptáku (obvykle od listopadu do konce března).



**Metodické doporučení:** Vzrostlý solitér je vhodné ošetřit citlivě provedeným řezem (v období vegetačního klidu, mimo období hnízdění ptáků), zejména pak v případě příliš zahuštěné nebo prosychající koruny, dále pak pokud se v koruně vyskytují poškozené a polámané větve, větve značně vychýlené mimo těžiště koruny apod. Solitér není poškozen ořezem, olámáním větví, orbou apod. v souvislosti se zemědělskou činností.

**Žadatel musí na ploše KP zabránit hromadění směsného komunálního a objemného odpadu.** Pojem "objemný odpad" se nevztahuje na ponechání suchých či vyřezaných větví/klestu na ploše krajinného prvku, ať už jednotlivě či v hromadách k přirozenému zetlení (**NOVÉ**).

### 1.2.10. Údržba krajinného prvku příkop

**Příkopem** se rozumí útvar liniového typu široký nejvýše 6 metrů, jehož hlavní funkcí je přerušení délky svahu zachycením vody, s jejím odvedením nebo zasáknutím.

**Odůvodnění péče:** Příkopy jsou zatravněné liniové útvary, zpravidla uměle vytvořené vrstevnicově na svazích pro zachycení srážkové vody a jako prevence eroze půdy. Příkopy jsou významné i pro biodiverzitu. Při absenci péče zarůstají invazními, expanzivními a ruderalními druhy rostlin. Důsledkem je hromadění stařiny, obohacení o živiny, snížení retenční schopnosti. Cílem údržby je posílení či obnova dlouhodobé funkčnosti a perspektivy, včetně podpory biodiverzity a druhů.

#### Údržba, která má za cíl zajistit dobrý stav KP příkop:

**Žadatel musí minimálně z poloviny plochy KP příkop odklidit travní nebo travobylinnou biomasu sečí** (posečená hmota není zmulčovaná, ale vyhrabaná a zlikvidovaná mimo krajinný prvek) **nebo pastvou.** Ponechání nedopasků se nepovažuje za porušení podmínky.

**Metodické doporučení:** Travnaté části příkopu je potřeba posekat/přepást jednou nebo dvakrát během vegetační sezóny (podle množství travní biomasy). Sečení provádět lehkou mechanizací nebo křovinořezem, pastvu dostupným druhem hospodářských zvířat. Při údržbě doporučujeme, z důvodu ochrany ptáků a hmyzu, ponechat část plochy (max. 50 %) neposečené či nepasené a tyto plochy meziročně střídat.

**Žadatel musí na ploše KP regulovat výskyt invazních druhů dřevin a bylin** podle přílohy č. 22 nařízení vlády pro přímé platby. **Metodické doporučení:** Invazní dřeviny a byliny lze odstranit s pomocí motorové či ruční pily nebo křovinořezu. Vysekanou či vytrhanou rostlinnou hmotu odstranit mimo plochu krajinného prvku. Výřez dřevin dělat mimo období hnízdění ptáků. Při výřezu keřů o ploše nad 40 m<sup>2</sup> či kácení dřevin o obvodu kmene ve výšce 130 cm větším než 80 cm je nutné mít souhlas OOP. Invazní druhy bylin i dřevin lze ošetřit chemicky herbicidem v době, kdy je příkop bez vody a nehrozí kontaminace povrchových vod.

**Žadatel musí na ploše KP zabránit hromadění směsného komunálního a objemného odpadu.** Pojem "objemný odpad" se nevztahuje na ponechání suchých či vyřezaných větví/klestu na ploše krajinného prvku, ať už jednotlivě či v hromadách k přirozenému zetlení (**NOVÉ**).



## 1.2.11. Údržba krajinného prvku mokřad

**Mokřad** je samostatný útvar neliniového typu, který je přírodním stanovištěm sloužícím k zajištění retence vody v krajině nebo podpoře biodiverzity podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Mokřady a skalky vymezuje orgán ochrany přírody a krajiny (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, správa národních parků a správa vojenských újezdů). Konkrétní postup vymezení mokřadu a skalky je uveden v samostatné metodice zpracované MŽP, která je dostupná na webu MZe.

**Odůvodnění péče:** Mokřady jsou místa, kde hladina vody vystupuje k terénu a nad terén, a která jsou tvořena specifickými mokřadními biotopy. Může se jednat např. o prameniště, podmáčené louky a porosty dřevin (včetně nefunkčních částí systémů odvodnění). Mokřady mají významnou funkci retenční, biodiverzitní a krajino tvornou. Mokřady při absenci péče zarůstají dřevinami, případně invazními, a ruderalními druhy rostlin. Důsledkem je ruderalizace, šíření invazních druhů a ztráta krajino tvorné a biodiverzitní funkce. Cílem údržby je posílení či obnova dlouhodobé funkčnosti a perspektivy, včetně podpory biodiverzity a druhů.

**Pro mokřady, které jsou v době podání pod vodou (a nelze na nich splnit podmínku seče), nelze vydat souhlasné stanovisko a nelze na ně žádat o ekoplatbu na údržbu krajinných prvků.**

### Údržba, která má za cíl zajistit dobrý stav KP mokřad:

**Žadatel musí minimálně z poloviny plochy KP mokřad odklidit biomasu sečí (posečená hmota není zmulčovaná, ale vyhrabaná a zlikvidovaná mimo krajinný prvek) nebo pastvou. Plocha KP mokřad může být sečena nebo pasena pouze se souhlasem OOP, který musí mít žadatel evidovaný v LPIS, nejpozději ke dni podání jednotné žádosti (NOVÉ). Pro vydaná stanoviska v roce 2024 (která jsou bez časového omezení) doporučujeme jejich revizi.**

V rámci stanoviska **OOP**:

- **stanoví podmínku v souladu s nařízením vlády č. 83/2023 Sb., tj. zda se bude mokřad/skalka sekat či pást,**
- **může doporučit konkrétní péči = rozsah a termín provedení pastvy nebo seče, ale vždy v rámci podmínek pro ekoplatbu (tzn. termín je třeba doporučit v rámci kontrolního období od podání žádosti do 30. 9., sečená/pasená plocha musí být min. 50 % z plochy prvku apod.). Plnění tohoto doporučení nebude kontrolovat SZIF, protože další upřesnění údržby nejsou uvedena v příslušném nařízení vlády**

Ponechání nedopasků se nepovažuje za porušení podmínky. Provedení seče nebo pastvy není požadováno na ploše souvislých porostů křovin.

**Metodické doporučení:** Travnaté části mokřadu je potřeba posekat/přepást jednou nebo výjimečně dvakrát během vegetační sezóny (podle množství travní biomasy). Sečení provádět lehkou mechanizací nebo křovinořezem. Při údržbě doporučujeme, z důvodu ochrany ptáků a



hmyzu, ponechat část plochy (max. 50 %) neposečené a tyto plochy meziročně střídát. U mokřadů na orné půdě, které jsou periodicky podmáčené a v určitém období roku vysychají, je vhodné alespoň jednou za tři roky narušit půdní povrch agrotechnickou operací (mělká orba, plečkování apod.) z důvodu podpory konkurenčně slabších druhů rostlin. Zásah je možné provádět pouze se souhlasem OOP.

**Žadatel musí na ploše KP regulovat výskyt invazních druhů dřevin a bylin** podle přílohy č. 22 nařízení vlády pro přímé platby. **Zásah je možné provádět pouze se souhlasem OOP. Metodické doporučení:** Nevhodné a invazní dřeviny odstranit s pomocí motorové či ruční pily nebo křovinořezu. Vysekanou či vytrhanou rostlinnou hmotu související s regulací invazivních druhů dřevin a bylin odstranit mimo plochu krajinného prvku. Výřez dřevin dělat mimo období hnízdění ptáků. Při výřezu keřů o ploše nad 40 m<sup>2</sup> či kácení dřevin o obvodu kmene ve výšce 130 cm větším než 80 cm je nutné mít souhlas OOP. Nepoužívat herbicidy z důvodu ohrožení kvality vody a mokřadních biotopů.

**Žadatel musí na ploše KP zabránit hromadění směsného komunálního a objemného odpadu.** Pojem "objemný odpad" se nevztahuje na ponechání suchých či vyřezaných větví/klestu na ploše krajinného prvku, ať už jednotlivě či v hromadách k přirozenému zetlení (**NOVÉ**).

## 1.2.12. Údržba krajinného prvku skalka

**Skalkou** se rozumí povrchový přirozený výchoz hornin nebo nerostů s cílem ochrany geomorfologických a geologických jevů podle § 2 odst. 2 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Skalka může mít charakter jednotlivých kamenů nebo větších skalních útvarů. Součástí skalky může být dřevinná nebo bylinná vegetace. Mokřady a skalky vymezuje orgán ochrany přírody a krajiny (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, správa národních parků a správa vojenských újezdů). Konkrétní postup vymezení mokřadu a skalky je uveden v samostatné metodice zpracované MŽP, která je dostupná na webu MZe.

**Odůvodnění péče:** Skalky jsou přirozené skalní výchozy či bývalé selské lůmky, významné z hlediska biodiverzity a krajinného. Skalka může mít kulturně-historický význam. Při absenci péče zarůstají ruderalními bylinami, dřevinami, případně invazními druhy rostlin. Důsledkem je zastínění, eutrofizace a ztráta atraktivity pro cílové organismy, tj. světlomilné rostliny, drobné obratlovce a hmyz, dále ztráta krajinné funkce. Cílem údržby je posílení či obnova dlouhodobé funkčnosti a perspektivy, včetně podpory biodiverzity a druhů.

### **Údržba, která má za cíl zajistit dobrý stav KP skalka:**

**Žadatel musí** minimálně z poloviny plochy KP skalka **odklidit travní nebo travobylinnou biomasu sečí** (posečená hmota není zmulčovaná, ale vyhrabaná a zlikvidovaná mimo krajinný prvek) **nebo pastvou. Plocha KP skalka může být sečena nebo pasena pouze se souhlasem OOP, který musí mít žadatel evidovaný v LPIS nejpozději ke dni podání jednotné žádosti (NOVÉ).**



V rámci stanoviska **OOP**:

- **stanoví podmínku v souladu s nařízením vlády č. 83/2023 Sb., tj. zda se bude mokřad/skalka sekat či pást,**
- **může doporučit konkrétní péči = rozsah a termín** provedení pastvy nebo seče, **ale vždy v rámci podmínek pro ekoplatbu** (tzn. termín je třeba doporučit v rámci kontrolního období od podání žádosti do 30. 9., sečená/pasená plocha musí být min. 50 % z plochy prvku apod.). *Plnění tohoto doporučení nebude kontrolovat SZIF, protože další upřesnění údržby nejsou uvedena v příslušném nařízení vlády*

Ponechání nedopasků se nepovažuje za porušení podmínky. Provedení seče nebo pastvy není požadováno na ploše souvislých porostů křovin, skalek bez travnatého pokryvu. **Metodické doporučení:** Travnaté části skalky je potřeba posekat/přepást jednou, výjimečně dvakrát během vegetační sezóny (podle množství travní biomasy). Sečení provádět lehkou mechanizací nebo křovinořezem, pastvu dostupným druhem hospodářských zvířat. Při údržbě doporučujeme, z důvodu ochrany ptáků a hmyzu, ponechat část plochy (max. 50 %) neposečené či nepasené a tyto plochy meziročně střídat.

**Žadatel musí na ploše KP regulovat výskyt invazních druhů dřevin a bylin** podle přílohy č. 22 nařízení vlády pro přímé platby. **Metodické doporučení:** Nevhodné a invazní dřeviny odstranit s pomocí motorové či ruční pily nebo křovinořezu. Vysekanou či vytrhanou rostlinnou hmotu odstranit mimo plochu krajinného prvku. Výřez dřevin dělat mimo období hnízdění ptáků. Při výřezu keřů o ploše nad 40 m<sup>2</sup> či kácení dřevin o obvodu kmene ve výšce 130 cm větším než 80 cm je nutné mít souhlas OOP. V případě invazních druhů dřevin se značnou výmladnou schopností, jako je např. trnovník akát, pajasan žláznatý nebo javor jasanolistý, je nutný jejich výřez v období vegetace, a to ideálně v časovém rozmezí od poloviny srpna do začátku října. Výřez lze provést pomocí ruční nebo motorové pily s okamžitým zátěrem čerstvých pařezků totálním herbicidem. Pokud je potřeba zlikvidovat souvislý zmlazující porost akátu či pajasanu z kořenových výmladků, je možné uplatnit chemický postřik totálním herbicidem na list. Je-li cílem zcela odstranit výmladné invazní dřeviny, nejúčinnější metodou je cílená aplikace herbicidu do navrtaných otvorů v kmeni či na sloupnutou kůru u mladých stromků.

**Žadatel musí na ploše KP zabránit hromadění směsného komunálního a objemného odpadu.** Pojem "objemný odpad" se nevztahuje na ponechání suchých či vyřezaných větví/klestu na ploše krajinného prvku, ať už jednotlivě či v hromadách k přirozenému zetlení (**NOVÉ**).



### 1.2.13. Důvody neposkytnutí ekoplatby na podporu údržby krajinných prvků

Ekoplatba na podporu údržby KP se žadateli neposkytne na plochu krajinného prvku **(NOVÉ)**:

- pokud žadateli nebyla v roce podání žádosti Fondem poskytnuta Základní celofaremní ekoplatba,
- pokud na této ploše nesplnil výše uvedené podmínky,
- na kterou byla podána žádost o poskytnutí **Prémiové celofaremní ekoplatby (NOVÉ)**.





### 1.3. Minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin

Žadatel plní minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin podle nařízení vlády upravujícího pravidla podmíněnosti plateb zemědělcům (č. 73/2023 Sb.).

Příslušné právní předpisy:

- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2021/2015, čl. 31, odst. 5, písm. b) a čl. 70, odst. 3, písm. a), v platném znění,**
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2021/2115, o financování, řízení a monitorování společné zemědělské politiky, v platném znění,
- Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, § 4e,
- Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole, ve znění pozdějších předpisů,
- Nařízení vlády č. 73/2023 Sb., o stanovení pravidel podmíněnosti plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů, § 16,
- Nařízení vlády č. 80/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření, ve znění pozdějších předpisů,
- Nařízení vlády č. 81/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů,
- Nařízení vlády č. 83/2023 Sb., o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů.

#### Přehled požadavků

##### Podle § 16, odst. 1 nařízení vlády č. 73/2023 Sb.

Žadatel zajistí na jím užívaných dílech půdních bloků vedených v evidenci

- dodržení zákazu použití dusíkatých hnojivých látek v období zákazu hnojení podle § 6 nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu, ve znění pozdějších předpisů,
- dodržení zákazu pěstování kukuřice, bramboru, řepy cukrové, řepy krmné, bobu polního, sóji, slunečnice nebo čiroku na zemědělských pozemcích se sklonitostí převyšující 7°, jejichž jakákoliv část se nachází ve vzdálenosti menší než 25 metrů od útvaru povrchových



vod nebo od hranice ochranného pásma vodního zdroje I. stupně podle § 11 odst. 1 nařízení vlády č. 262/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů,

- dodržení zákazu používání na zemědělských pozemcích dusíkatých hnojivých látek na půdu zaplavenou, přesycenou vodou, promrzlou nebo pokrytou sněhem podle § 7 odst. 12 nařízení vlády č. 262/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů,
- rovnoměrné pokrytí pozemku při hnojení podle § 7 odst. 14 nařízení vlády č. 262/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů,
- dodržení zákazu použití dusíkatých hnojivých látek na zemědělských pozemcích s ornou půdou se sklonitostí převyšující 10 ° nebo na zemědělských pozemcích s trvalým travním porostem se sklonitostí převyšující 12 °, s výjimkou tuhých statkových hnojiv a tuhých organických hnojiv, v případě orné půdy bez porostu zapravených do 24 hodin po jejich použití podle § 11 odst. 2 nařízení vlády č. 262/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů,
- použití přípravku na ochranu rostlin pro profesionální uživatele, který získal od registrovaného distributora, nebo u něhož je držitelem povolení podle § 49 odst. 1 věty druhé zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

#### **Podle § 16, odst. 2 nařízení vlády č. 73/2023 Sb.**

- Žadatel zajistí podle § 46 odst. 2 zákona č. 326/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, skladování pouze přípravku pro profesionální uživatele, který obdržel od registrovaného distributora, nebo u něhož je držitelem povolení.



## Znění požadavků

### Znění kontrolovaného minimálního požadavku podle § 16 odst. 1 písm. a)

Žadatel zajistí na jím užívaných dílech půdních bloků vedených v evidenci a) dodržení zákazu použití dusíkatých hnojivých látek v období zákazu hnojení podle § 6 nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu, ve znění pozdějších předpisů.

#### Kontrolní body požadavku:

- Vizuální kontrola na místě v období zákazu hnojení
- Ověření dodržení zákazu použití dusíkatých hnojivých látek z evidence o hnojivech použitých na zemědělské půdě
- Případné doplňkové ověření dodržení zákazu použití dusíkatých hnojivých látek z knihy jízd a výkazu práce.

### Hodnotící tabulka při porušení požadavku

Požadavek	Kritéria	Stupně kritérií	Hodnocení
Podle § 16 odst. 1 písm. a)	Rozsah	Malý	Nedodržení na ploše do 5 hektarů včetně, pro kterou platí období zákazu hnojení.
		Střední	Nedodržení na ploše od 5 do 10 hektarů včetně, pro kterou platí období zákazu hnojení.
		Velký	Nedodržení na ploše nad 10 hektarů, pro kterou platí období zákazu hnojení.
	Závažnost	Malá	Použití dusíkatých hnojivých látek do 20 kg N/hektar včetně.
		Střední	Použití dusíkatých hnojivých látek od 20 do 40 kg N/hektar včetně.
		Velká	Použití dusíkatých hnojivých látek nad 40 kg N/hektar.
	Trvalost	Odstranitelná	x
		Neodstranitelná	Neodstranitelné porušení.

### Znění kontrolovaného minimálního požadavku podle § 16 odst. 1 písm. b)

Žadatel zajistí na jím užívaných dílech půdních bloků vedených v evidenci b) dodržení zákazu pěstování kukuřice, bramboru, řepy cukrové, řepy krmné, bobu polního, sóji, slunečnice nebo čiroku na zemědělských pozemcích se sklonitostí převyšující 7 °, jejichž jakákoliv část se nachází ve vzdálenosti menší než 25 metrů od útvaru povrchových vod nebo od hranice ochranného pásma vodního zdroje I. stupně podle § 11 odst. 1 nařízení vlády č. 262/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů

#### Kontrolní body požadavku:



- Vizuální ověření dodržení zákazu pěstování uvedených plodin v průběhu vegetačního období fyzické kontroly na místě
- Ověření dodržení zákazu pěstování uvedených plodin z evidence o hnojivech použitých na zemědělské půdě
- Případné doplňkové ověření pěstování uvedených plodin z knihy jízd a výkazu práce

V rámci tohoto požadavku jsou kontrolovány DPB, které přímo sousedí, tj. přímo se dotýkají břehové čáry útvaru povrchových vod a PB, které jakoukoliv svou částí jsou od břehové čáry útvaru povrchových vod nebo od hranice ochranného pásma vodního zdroje I. stupně vzdáleny do 25 m. Výše uvedené se nevztahuje na svahy upravené terasováním.

Kontrola je zaměřena na dodržování zásad správné zemědělské praxe, kterými lze eliminovat negativní dopady eroze zemědělské půdy. Erozi lze předcházet správnými osevními postupy a vyšší pestrostí skladby pěstovaných plodin.

Pokud se plodiny s nízkou protierozní ochrannou funkcí, jako je kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója, slunečnice nebo širok pěstují na svažitéch pozemcích (nad 7°) nacházejících se ve vzdálenosti menší než 25 m od útvaru povrchových vod nebo od hranice ochranného pásma vodního zdroje I. stupně, hrozí nejen nebezpečí eroze půdy, ale i znečištění vody.

### Hodnotící tabulka při porušení požadavku

Požadavek	Kritéria	Stupně kritérií	Hodnocení
Podle § 16 odst. 1 písm. b)	Rozsah	Malý	Nedodržení na ploše do 5 hektarů pozemků včetně se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvarem povrchových vod nebo ochranným pásmem vodního zdroje I. stupně. Nedodržení na ploše do 5 hektarů pozemků včetně se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvarem povrchových vod.
		Střední	Nedodržení na ploše od 5 hektarů do 10 hektarů pozemků včetně se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvarem povrchových vod nebo ochranným pásmem vodního zdroje I. stupně. Nedodržení na ploše od 5 hektarů do 10 hektarů pozemků včetně se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvarem povrchových vod.
		Velký	Nedodržení na ploše nad 10 hektarů pozemků se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvarem povrchových vod nebo ochranným pásmem vodního zdroje I. stupně. Nedodržení na ploše nad 10 hektarů pozemků se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvarem povrchových vod.
	Závažnost	Malá	Vyjmenované plodiny byly pěstovány na pozemcích se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvary povrchových vod nebo ochranným pásmem vodního zdroje I. stupně, v délce do 25 metrů včetně. Vyjmenované plodiny byly pěstovány na pozemcích se



			sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvary povrchových vod, v délce do 25 metrů včetně.
		Střední	Vyjmenované plodiny byly pěstovány na pozemcích se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvary povrchových vod nebo ochranným pásmem vodního zdroje I. stupně, v délce od 26 do 50 metrů včetně. Vyjmenované plodiny byly pěstovány na pozemcích se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvary povrchových vod, v délce od 26 do 50 metrů včetně.
		Velká	Vyjmenované plodiny byly pěstovány na pozemcích se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvary povrchových vod nebo ochranným pásmem vodního zdroje I. stupně, v délce nad 50 metrů. Vyjmenované plodiny byly pěstovány na pozemcích se sklonem nad 7°, které současně sousedí s útvary povrchových vod, v délce nad 50 metrů.
	Trvalost	Odstranitelná	x
		Neodstranitelná	Neodstranitelné porušení.

### Znění kontrolovaného minimálního požadavku podle § 16 odst. 1 písm. c)

Žadatel zajistí na jím užívaných dílech půdních bloků vedených v evidenci c) dodržení zákazu používání na zemědělských pozemcích dusíkatých hnojivých látek na půdu zaplavenou, přesycenou vodou, promrzlou nebo pokrytou sněhem podle § 7 odst. 12 nařízení vlády č. 262/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

#### Kontrolní body požadavku:

- Ověření dodržení zákazu aplikace hnojiv v době nepříznivých klimatických podmínek v terénu pomocí exaktního měření teploty půdy v době aplikace hnojiva
- Ověření dodržení aplikace hnojiv v době nepříznivých klimatických podmínek z evidence o hnojivech použitých na zemědělské půdě
- Případné doplňkové ověření aplikace hnojiv v době nepříznivých klimatických podmínek z knihy jízd a výkazu práce

Kontrola tohoto požadavku probíhá v terénu ve zranitelných oblastech a plnění je specifikováno na všechny dusíkaté hnojivé látky. Výjimkou jsou sklíditelné rostlinné zbytky a výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo při jejich jiném pobytu na zemědělském pozemku.

**Požadavek je kontrolován v době samotné aplikace hnojiva v závislosti na aktuálním stavu zemědělského pozemku. Posuzování požadavku je ověřováno v terénu pomocí exaktního měření teploty půdy půdními teploměry v době samotné aplikace hnojiva (popř. v době prováděné kontroly). Zjištěný stav bude současně porovnán s vedenou evidencí hnojiv, popř. s knihou jízd, výkazů práce s možným využitím záznamů nejbližších hydrometeorologických stanic.**



### Hodnoticí tabulka při porušení požadavku

Požadavek	Kritéria	Stupně kritérií	Hodnocení
Podle § 16 odst. 1 písm. c)	Rozsah	Malý	Nedodržení zákazu na ploše do 5 hektarů včetně.
		Střední	Nedodržení zákazu na ploše od 5 do 10 hektarů včetně.
		Velký	Nedodržení zákazu na ploše nad 10 hektarů
	Závažnost	Malá	Použití hnojivých látek do 20 kg N/hektar včetně.
		Střední	Použití hnojivých látek od 20 do 40 kg N/hektar včetně.
		Velká	Použití hnojivých látek nad 40 kg N/hektar.
	Trvalost	Odstranitelná	x
		Neodstranitelná	Neodstranitelné porušení.

#### Znění kontrolovaného minimálního požadavku podle § 16 odst. 1 písm. d)

Žadatel zajistí na jím užívaných dílech půdních bloků vedených v evidenci d) rovnoměrné pokrytí pozemku při hnojení podle § 7 odst. 14 nařízení vlády č. 262/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

#### Kontrolní body požadavku:

- Vizuální ověření rovnoměrného rozmístění hnojiva po celé ploše hnojeného pozemku anebo po jeho vymezené části během kontroly na místě
- V případě potřeby ověření dodržení podmínek z evidence o hnojivech použitých na zemědělské půdě
- Případné doplňkové ověření aplikace hnojiv z knihy jízd a výkazu práce

Diferencované hnojení na základě údajů o vlastnostech půdy nebo stavu porostu splňuje podmínky rovnoměrného pokrytí pozemku podle § 9 odst. 2 písm. a) zákona o hnojivech. Podmínka rovnoměrného pokrytí pozemku je splněna i v případě hnojení podle zvláštních právních předpisů.

Za porušení není považováno záměrné nerovnoměrné hnojení způsobené dodržováním omezeného hnojení v okolí vod (ochranné nehnojené pásy) nebo při diferencovaném hnojení na základě údajů o vlastnostech půdy nebo stavu porostu.

Kontrola tohoto požadavku probíhá v terénu se zaměřením na existenci lagun po aplikaci kejdy, případně ploch vyschlých lagun nebo holých ploch v porostu očividně způsobených přesycením půdy kejdou, močůvkou atd., popř. průkazným způsobem doložitelná nesprávná aplikace hnoje, kompostu, kalu rozvozem na pozemek bez rozmetání, pouze s hrubým rozhrnováním hromad po části pozemku, nebo existence shluků minerálního hnojiva. Při podezření na porušení probíhá kontrola dat aplikace hnojiv podle evidence o hnojivech, knihy jízd, popř. výkazů práce.

Za rovnoměrné se považuje vyrovnané rozprostření hnojiva na ploše hnojeného půdního bloku. Zhodnocení rovnoměrnosti nebo nerovnoměrnosti použití hnojiva vždy závisí na posouzení inspektora v rámci fyzické kontroly na místě. Aktuální stav v terénu musí být vždy dokumentován (pomocí fotodokumentace). V žádném případě se však neposuzuje



rovnoměrnost v řádu rozdílů jednotek procent. Za porušení se považují zásadní chyby v aplikaci, zejména je-li některá část pozemku zjevně hnojena výrazně více než ostatní.

### Hodnotící tabulka při porušení požadavku

Požadavek	Kritéria	Stupně kritérií	Hodnocení
Podle § 16 odst. 1 písm. d)	Rozsah	Malý	Nedodržení na ploše do 10 hektarů včetně.
		Střední	Nedodržení na ploše od 10 do 20 hektarů včetně.
		Velký	Nedodržení na ploše nad 20 hektarů.
	Závažnost	Malá	Při hnojení nebylo zajištěno rovnoměrné pokrytí pozemku.
		Střední	x
		Velká	x
	Trvalost	Odstranitelná	x
		Neodstranitelná	Neodstranitelné porušení.

### Znění kontrovaného minimálního požadavku podle § 16 odst. 1 písm. e)

Žadatel zajistí na jím užívaných dílech půdních bloků vedených v evidenci e) dodržení zákazu použití dusíkatých hnojivých látek na zemědělských pozemcích s ornou půdou se sklonitostí převyšující 10 ° nebo na zemědělských pozemcích s trvalým travním porostem se sklonitostí převyšující 12 °, s výjimkou tuhých statkových hnojiv a tuhých organických hnojiv, v případě orné půdy bez porostu zapravených do 24 hodin po jejich použití podle § 11 odst. 2 nařízení vlády č. 262/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

#### Kontrolní body požadavku:

- Vizuální prověření výskytu hnojiva na DPB na orné půdě se svažitostí nad 10 st. a na travních porostech se svažitostí nad 12 st.
- Ověření dodržení podmínek z evidence o hnojivech použitých na zemědělské půdě
- Případné doplňkové ověření aplikace hnojiv z knihy jízd a výkazu práce

Splnění požadavku prokazuje zemědělský podnikatel kontrolnímu orgánu prostřednictvím záznamů v evidenci o hnojivech použitých na zemědělské půdě. Kontrolní orgán provede kontrolu záznamů v předložené evidenci s výpisem obhospodařovaných pozemků s kulturou R s průměrnou sklonitostí převyšující 10° a s kulturou TTP s průměrnou sklonitostí převyšující 12°. Zákaz se nevztahuje na ponechané sklíditelné rostlinné zbytky.

### Hodnotící tabulka při porušení požadavku

Požadavek	Kritéria	Stupně kritérií	Hodnocení
Podle § 16 odst. 1 písm. e)	Rozsah	Malý	Nedodržení na ploše do 5 hektarů včetně.
		Střední	Nedodržení na ploše od 5 do 10 hektarů včetně.
		Velký	Nedodržení na ploše nad 10 hektarů.



Závažnost	Malá	Použití do 20 kg N/hektar včetně
	Střední	Použití od 20 do 40 kg N/hektar včetně
	Velká	Použití nad 40 kg N/hektar.
Trvalost	Odstranitelná	x
	Neodstranitelná	Neodstranitelné porušení.

### Znění kontrolovaného minimálního požadavku podle § 16 odst. 1 písm. f)

Žadatel zajistí na jím užívaných dílech půdních bloků vedených v evidenci f) použití přípravku na ochranu rostlin pro profesionální uživatele, který získal od registrovaného distributora, nebo u něhož je držitelem povolení podle § 49 odst. 1 věty druhé zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

#### Kontrolní body požadavku:

- Kontrola dokladů o nákupu použitých POR

Na obhospodařovaných DPB, kde budou žadatelem použity dle záznamů „POR pro profesionální uživatele“ (od 1. 4. 2023), budou vyžádány doklady o nákupu použitých POR a ověřeno v „Registru distributorů POR“ na webu ÚKZÚZ, zda byl použitý „POR pro profesionální uživatele“ získán kontrolovanou osobou od registrovaného distributora POR nebo je kontrolovaná osoba držitelem povolení k souběžnému obchodu pro vlastní použití vydaného ÚKZÚZ (dle Registru POR, odkaz Vyhledávání v registru přípravků. Zda se jedná o „POR pro profesionální uživatele“ lze dohledat na etiketě POR a také na webu ÚKZÚZ – Registr POR, kde je uvedena „Kategorie uživatelů“.

### Hodnotící tabulka při porušení požadavku

Požadavek	Kritéria	Stupně kritérií	Hodnocení
Podle § 16 odst. 1 písm. f)	Rozsah	Malý	Byl použit přípravek pro profesionální uživatele, který nebyl získán od registrovaného distributora, nebo u něhož nebyl držitelem povolení.
		Střední	x
		Velký	x
	Závažnost	Malá	Byl použit přípravek pro profesionální uživatele, který nebyl získán od registrovaného distributora, nebo u něhož nebyl držitelem povolení.
		Střední	x
		Velká	x
	Trvalost	Odstranitelná	x
		Neodstranitelná	Neodstranitelné porušení.



### Znění kontrolovaného minimálního požadavku podle § 16 odst. 2

Žadatel zajistí podle § 46 odst. 2 zákona č. 326/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, skladování pouze přípravku pro profesionální uživatele, který obdržel od registrovaného distributora, nebo u něhož je držitelem povolení.

#### Kontrolní body požadavku:

- Kontrola dokladů o nákupu skladovaných POR

Kontrola tohoto požadavku bude provedena u POR, které budou v den kontroly ve skladu POR a zaměří se na „přípravky pro profesionální uživatele“.

Zda se jedná o „POR pro profesionální uživatele“ lze dohledat na etiketě POR a také na webu ÚKZÚZ – Registr POR, kde je uvedena „Kategorie uživatelů“.

U skladovaného POR pro profesionální uživatele bude provedena kontrola toho, zda byl POR nakoupen od registrovaného distributora, popř., zda se jedná o POR, který kontrolovaná osoba koupila v jiném členském státu Evropské unie na základě platného rozhodnutí o povolení k souběžnému obchodu pro vlastní použití. Seznam registrovaných distributorů POR lze dohledat na webu ÚKZÚZ – Přípravky na ochranu rostlin – Registrace distributorů POR – **Registr distributorů POR:**

<https://mze.gov.cz/public/app/eagriapp/ro/Prehled/?POR=A>

#### Hodnotící tabulka při porušení požadavku

Požadavek	Kritéria	Stupně kritérií	Hodnocení
Podle § 16 odst. 2	Rozsah	Malý	Ve skladu byl skladován přípravek pro profesionální uživatele, který nebyl získán od registrovaného distributora, nebo u něhož nebyl držitelem povolení.
		Střední	x
		Velký	x
	Závažnost	Malá	Ve skladu byl skladován přípravek pro profesionální uživatele, který nebyl získán od registrovaného distributora, nebo u něhož nebyl držitelem povolení.
		Střední	x
		Velká	x
	Trvalost	Odstranitelná	x
		Neodstranitelná	Neodstranitelné porušení.



## Stanovení míry snížení dotace – Minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin

V případě **porušení minimálních požadavků** stanoví Fond míru snížení podle § 17 nařízení vlády č. 73/2023 Sb. o stanovení pravidel podmíněnosti plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů, ve výši 1, 3 nebo 5 %, dle tabulky „Převod hodnocení dle kritérií na procentní vyjádření hodnoty snížení“.

Pokud v témže kalendářním roce dojde k více než jednomu zjištěnému nedodržení minimálního požadavku, stanoví Fond míru snížení individuálně u každého nedodržení a výsledné procentní podíly sečte. Celkové snížení však nesmí překročit 5 % z celkové částky plateb podle článku 31 nebo 70 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115.

### Převod hodnocení dle kritérií na procentní vyjádření hodnoty snížení

Rozsah	Závažnost	Trvalost	
		Odstranitelná	Neodstranitelná (trvalé porušení)
malý	malá	1	1
	střední	1	3
	velká	3	3
střední	malá	1	3
	střední	3	3
	velká	3	5
velký	malá	3	3
	střední	3	5
	velká	5	5



V této metodice jsou zahrnuta a vyložena ustanovení závazné právní normy pro poskytování dotací (nařízení vlády č. 83/2023 Sb., o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů). Právní nárok lze proto odvozovat pouze z této právní normy a dalších právních předpisů, a nikoliv z textu této metodiky. Text metodiky není právně závazný.